

Beretning fra Statsfrøkontrollen for det 76. Arbejdsaar

fra 1. Juli 1946 til 30. Juni 1947.

Ved Chr. Stahl.

I. Almindelige Meddelelser om Virksomheden.

Der er i Beretningsaaret $\frac{1}{7}$ 1946 til $\frac{30}{6}$ 1947 undersøgt 52185 Prøver, hvilket er 5025 færre end Aaret før, der med sine 57210 Prøver betegner den hidtil opnaaede Rekord i Frøkontrollens Historie.

Trods det mindre Antal Prøver var Arbejdssituationen i hele Sæsonen meget vanskelig. Allerede tidligt paa Efteraaret var det umuligt at behandle Prøverne nogenlunde omgaaende efter Modtagelsen, og senere paa Efteraaret og i Vintermaanederne hengik der 4—6 Uger fra en Prøves Modtagelse, til den kunde tages i Arbejde. Det blev derfor nødvendigt ved et Cirkulære den 22. November 1946 at begrænse Adgangen til at faa udført Iianalyser — en Foranstaltning, man havde kunnet undgaa i det foregaaende Beretningsaar. Medens det Aaret før lykkedes at føre Arbejdet à jour i Februar, saa Prøver fra dette Tidspunkt kunde tages i Arbejde straks efter Modtagelsen, og man ligeledes fra dette Tidspunkt kunde tage fat paa Prøverne til den selv-virkende Kontrol, hengik der i Februar-Marts 1947 stadig 3—4 Uger fra en Prøves Modtagelse, til den kunde tages i Arbejde, og det var derfor umuligt rettidigt at komme i Lag med Undersøgelserne af Prøverne til den selv-virkende Kontrol, for hvilke der gives Rabat i Betalingen, mod at deres Behandling udskydes til Fordel for Prøver, for hvilke der betales fuld Takst. Som Følge af denne Arbejdssituation, der hidtil har været ukendt om

Foraaret, kunde kun en mindre Del af de Prøver, der forelaa under den selvvirkende Kontrol, lægges til Spiring inden Udløbet af den i Overenskomsten om Kontrollen fastsatte Frist den 15. Maj, hvorfor Frøkontrolkommissionen tiltraadte, at Undersøgelserne blev fortsat til den 24. Maj (Pinselørdag), som nærmere omtalt Side 18 i Afsnittet om den selvvirkende Kontrol. Selv med denne forlængede Frist blev Undersøgelserne under den selvvirkende Kontrol langt fra udført i sædvanligt Omfang. Undersøgelse af henvend 3000 Prøver maatte undlades, hvilket giver Forklaringen paa en væsentlig Del af Aarets Tilbagegang i Antal analyserede Prøver.

Aarsagen til, at Arbejdssituationen gennem hele Sæsonen var saa utilfredsstillende, maa søges i flere Forhold. Vigtigst af disse er den Omstændighed, at meget af Aarets Frø var af mindre god Beskaffenhed paa Grund af den fugtige Sommer og især daarligt Vejr i Bjergningstiden, hvilket gjorde, at Arbejdet med Prøverne var besværligt og krævede megen Tid. De trange Pladsforhold, hvorunder Frøkontrollen stadig maa arbejde, gør naturligvis ogsaa sit til at nedsætte Arbejdskapaciteten. Da den omfattende Udvidelse af Statsfrøkontrollens Bygning, som er nødvendig, hvis Statsfrøkontrollen skal kunne klare sit Arbejde fra Dag til Dag ogsaa i de travle Efteraarsmaaneder, ikke før Tiden kan foretages, besluttede man at overbygge to aabne Altaner paa Bygningsens Sydside for dog at skaffe nogle nye Arbejdspladser. Ansøgning om Tilladelse hertil blev indgivet i Foraaret 1946, og Tilladelsen opnaaedes i Begyndelsen af Juli. Man gik straks i Gang med Arbejdet, og det stillede i Udsigt, at de nye Lokaler skulde være færdige til at tages i Brug 1. Oktober 1946, men det lykkedes ikke at faa dem færdige før den 18. November, og først fra dette Tidspunkt kunde vi antage de nye Medhjælpere, som Lokaleudvidelsen gav Plads til. En Tilgang af nyt, uøvet Personale i en travl Tid fremmer imidlertid ikke straks Arbejdet, da de uøvede en Tid lang ikke er til nogen virkelig Hjælp, men tværtimod beslaglægger de øvede, ældre Medhjælperes Tid til Uddannelse, saa vi fik paa Grund af disse Omstændigheder ikke i Aaret 1946—47 den fulde Nytte af den lille Bygningsudvidelse. Endelig skal det nævnes, at de gode Beskæftigelsesmuligheder i Almindelighed bevirkede, at der ogsaa fra Statsfrøkontrollen var en ret betydelig Afgang af Medhjælpere med indtil nogle Aars Uddannelse, som enten maatte erstattes med nye, uøvede Medhjælpere, som skulde uddannes, eller i visse Tilfælde ikke blev erstattede paa Grund af manglende Tilbud, saaledes at Stats-

frøkontrollen hen paa Sæsonen faktisk ikke havde fuldt Personale, og tilmed i Personalet havde et relativt stort Antal Begyndere.

Fra 1. August 1946 blev Statsfrøkontrollens Takster efter Forslag af Frøkontrollkommissionen forhøjet for alle Prøver, som indkom til Frøkontrollen efter nævnte Dato, idet man fandt, at den Stigning i Arbejdsudgifterne, som var en Følge af Lønningens Revision, i hvert Fald delvis burde betales af dem, for hvem Prøverne undersøges.

Takstændringen gennemførtes efter den Linie, at 1939-Taksterne for enkelte Undersøgelser, for hvilke Erfaringen havde vist, at Taksten ikke svarede til den Arbejds mængde og andre Omkostninger, de paagældende Undersøgelser gav Anledning til, blev ændret i Overensstemmelse med disse Erfaringer, hvorefter samtlige 1939-Takster blev forhøjet med 50 pCt. (hidtilværende Tillæg 25 pCt.), men saaledes, at alle Taksterne blev afrundet til nærmeste Multiplum af 25 Øre.

I Foraaret 1947 blev efter Frøkontrollkommissionens Beslutning den nye Bygsort »Alfa-Byg«, hvis Tilblivelse er nærmere omtalt S. 56, bragt i Handelen af Statsfrøkontrollen.

I Aaret 1946—47 er der fra Statsfrøkontrollen udsendt de sædvanlige Publikationer, nemlig:

1) Aarsberetningen for 1945—46, der er optaget i Tidsskrift for Planteavl, 51. Bd., S. 189—246. Paa Grund af Trykkeristrejke blev Beretningen først udsendt som Særtryk i September 1947.

2) »Vejledning ved Køb af Markfrø« med Statsfrøkontrollens Gennemsnitstal for Tiaaret $\frac{1}{7}$ 1936— $\frac{30}{6}$ 1946 og Aaret 1945—46 udarbejdedes som sædvanligt inden 1. September og blev færdig fra Trykkeriet 25. September.

3) I December 1946 udsendtes »Oversigt over Saasæds-partier, der i Sæsonen 1945—46 er plomberet som Saasæd kontrolleret af Statsfrøkontrollen«, og i Løbet af Efteraaret udsendes som sædvanligt Oversigterne over Analyseresultaterne under den selvvirkende Kontrol.

4) Den 9. December 1946 udsendtes til Optagelse i Fagbladene en Meddelelse »Spireevnen af danskavlet Frø, undersøgt siden 1. Juli 1946«.

Trods Valuta- og Rejsbegrænsninger har Statsfrøkontrollen i Beretningsaaret kunnet glæde sig ved Besøg af mange udenlandske Gæster, enkeltvis eller i Selskaber. I Juli 1946 havde Statsfrøkontrollen Besøg af et Selskab af svejtsiske Landbrugsstuderende og i April og Maj 1947 af 2 Selskaber paa i alt 38

unge Englændere af begge Køn fra Young Farmers Clubs. Endvidere har Eleverne fra Osby Lantmannsskola i Skaane med Sommeren 1946 genoptaget den gode Tradition at tage en Tur rundt i Danmark og derunder ogsaa aflægge Statsfrøkontrollen et Besøg. Langt de fleste af vore udenlandske Gæster i Beretningsaaret kom fra England, men ogsaa fra følgende andre nære og fjerne Lande har vi haft Besøg: Australien, Belgien, Chekoslovakiet, Finland, Frankrig, Holland, Indien, Irland, Kanada, Kina, Nigeria, Norge, Portugal, Skotland, Svejts, Sverige, U. S. A. og Ægypten.

Ogsaa mange danske Gæster har vist Frøkontrollens Arbejde Interesse ved Besøg. Saaledes har som sædvanlig forskellige Hold af Studerende ved Den kongelige Veterinær- og Landbohøjskole ligesom flere Landbrugsskolers og andre Skolers Elever besøgt Frøkontrollen.

Trods alle Vanskeligheder har det ogsaa været muligt for Statsfrøkontrollen i Tiden siden Krigens Ophør og især i det her omtalte Beretningsaar at bidrage til en Genoptagelse af det internationale Samkvem paa Frøkontrollens Omraade ved Rejser af Personale, som er knyttet til Statsfrøkontrollen. Allerede i Efteraaret 1945, Vinteren 1945—46 og Sommeren 1946 deltog Direktør *Stahl* som Udsending for Landbrugsministeriet i internationale Konferencer i Brüssel, Haag og London, hvor man ligesom ved en Konference i København i August 1946 under Ledelse af Emergency Economic Committee of Europe (E E C E) især behandlede Spørgsmaalet om Fordeling af Frø, men hvor man ogsaa drøftede Frøkontrolarbejdet. I Forbindelse med en af Konferencerne var der i Januar 1946 Lejlighed til at besøge den af Krigen haardt ramte Frøkontrol i Wageningen i Holland, som imidlertid trods Krigens Skader allerede dengang var i god Fremgang og nu maa siges at være i fuld Gang.

Det største Fremstød fra dansk Side med Hensyn til Genoptagelser af det internationale Samkvem vedrørende Frøkontrollens Arbejde er sket derved, at Inspektør *Arne Kjær* ved Midler fra Landbrugsministeriet og et for nogle Aar siden tilkendt Stipendium fra Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskoles Rejsefond af 1918 har kunnet foretage en Rejse i U. S. A. og Kanada. Rejsen, der blev paabegyndt i Maj og sluttedes i Begyndelsen af Oktober 1947, gav Lejlighed til kortere eller længere Ophold ved adskillige Frøkontrolanstalter og beslægtede Institutioner i Nord-Amerika, hvor Inspektør Kjær alle Steder blev særdeles godt modtaget og med stor Beredvillighed blev gjort bekendt med

alle Arbejdsmaader og Erfaringer. Under Opholdet i Amerika deltog Inspektør Kjær i det 37. Aarsmøde af Association of official Seed Analysts, som blev afholdt i Richmond i Virginia i Dagene 1.—5. Juni, og hvor Kjær fortalte Kolleger fra U. S. A. og Kanada lidt om Arbejdet ved Statsfrøkontrollen, men især havde Lejlighed til paa den bedst tænkelige Maade at gøre sig bekendt med de Problemer, som optog Kolleger i Nord-Amerika.

Endvidere skal det nævnes, at videnskabelig Assistent *S. B. Madsen* i Sommeren 1947 ved en 14 Dages Rejse, der støttedes ved et Stipendium fra Det kongelige danske Landhusholdnings-selskab, besøgte Forsøgsstationer og Frøkontrolanstalter i Norge, Sverige og Finland, og at videnskabelig Assistent *Arne Pedersen* i Sommeren 1946 deltog i en Fællesrejse til Sverige, paa hvilken der var Lejlighed til at se mange af dette Lands velorganiserede Landbrugsinstitutioner. Paa Rejser til England i Sommeren 1947 har videnskabelig Assistent, Frøken *Kaja Sjelby* og Assistent, Frøken *Elisabeth Nielsen* benyttet Lejligheden til at besøge Frøkontrollen i Cambridge og andre Institutioner af Interesse for vort Arbejde.

Endelig skal det nævnes, at Direktør *Stahl*, Forsøgsleder *Bækgaard* og Assistent *S. B. Madsen* deltog i Nordiske Jordbrugsforskernes Kongres i Oslo i Sommeren 1947, hvor Direktør *Stahl* redegjorde for Frøkontrolarbejdets Stilling i Danmark ved et Møde i Sektionen for Frøavl og Frøkontrol, hvor der blev givet tilsvarende Redegørelser fra de andre nordiske Lande.

Allersidst skal det anføres, at Direktør *Stahl* og Forsøgsleder *Bækgaard* i 1946—47 har deltaget i Forhandlinger i Stockholm om Revision af de gældende skandinaviske Analyseregler, en Revision, som ventes gennemført i Løbet af det kommende Foraar.

Ogsaa Udveksling af Litteratur er efter Krigens Afslutning ved at komme i god Gang igen. Frøkontrollen beder hermed Frøkontrolanstalter og andre Institutioner saavel som Enkeltpersoner i Udlandet, som har sendt Institutionen Beretninger og Afhandlinger, modtage vor bedste Tak. Ligeledes takker vi indenlandske Institutioner og Forfattere, som har glædet Statsfrøkontrollen med deres Publikationer.

II. Frøkontrolkommissionen og Personalet ved Statsfrøkontrollen.

a. Kommissionen.

Den 8. Februar 1947 døde Godsejer *V. Selchau-Hansen*, som har været Medlem af Frøkontrolkommissionen siden 1919 først som Suppleant for de andre landbrugskyndige Medlemmer og fra 1931 som ordinært Medlem. Selchau-Hansen har ved sit indgaaende Kendskab ikke blot til Frøavl og Frøomsætning, men til Landbrugets Forhold i det hele taget og ved sin klare og ligefremme Maade at behandle Tingene paa bidraget meget vægtigt til Kommissionens Drøftelser og Afgørelser.

Under 9. Oktober 1947 har Ministeriet for Landbrug og Fiskeri som Godsejer Selchau-Hansens Efterfølger i Kommissionen udnævnt Proprietær *Gunnar Krag Jespersen*, Maglebygaard, Skælskør. Grosserer *E. Lisborg* er efter sin Anmodning derom blevet fritaget for Hvervet som Medlem af Kommissionen, og i hans Sted har Landbrugsministeriet under 22. December 1947 udnævnt Direktør *Axel Hansen*, A/S Stallknecht & Meyer, København. Kommissionen bestaar derefter af følgende Medlemmer:

Professor *Axel Pedersen*, Formand.

Direktør *J. Gjelstrup*.

Direktør *Axel Hansen*.

Proprietær *G. Krag Jespersen*.

Professor, Dr. *C. A. Jørgensen*.

Frøhandler *A. Kraglund*.

Proprietær *V. Lorentzen*.

Forstander *J. C. Lunden*.

Konsulent *H. P. Martekilde*.

Grosserer *Vilh. P. Schrøder*.

Direktør *Chr. Stahl* er Kommissionens Sekretær.

b. Personalet.

I Aarsberetningen for i Fjor er Side 192—194 givet en fuldstændig Oversigt over det fast ansatte Personale. Der er heri sket følgende Ændringer i Løbet af Beretningsaaret:

Underassistent af 1. Grad, Fru *Ivy Køhnke*, er fratraadt den 31. Marts 1947, og den ledigblevne Stilling er fra 1. April 1947 besat med Frøken *Elisabeth Poulsen* (begyndt den 4. Januar 1929 som timelønnet Medhjælper ved Statsfrøkontrollen, 1. April

1936 Underassistent-Aspirant, 1. Juli 1937 Underassistent af 2. Grad).

Følgende har modtaget fast Ansættelse som Underassistent af 2. Grad:

Inge Rasmussen fra 1. Oktober 1946 (tiltraadt som Underassistent-Aspirant 1. Oktober 1943), *Edith Brodersen* 1. Juni 1947 (tiltraadt som Underassistent-Aspirant 1. Juli 1943), *Jytte Sternberg* 1. Juni 1947 (tiltraadt som Underassistent-Aspirant 1. Juli 1943).

Følgende Underassistenter af 2. Grad er fratraadt:

Frøken *Charlotte Bülow* (fratraadt 30. Juni 1947 efter 1 Aars Orlov), Frøken *Eisebeth Lund* (Fratraadt 28. Februar 1947), Fru *Grete Kristiansen* (28. Februar 1947).

Foruden det fastansatte Personale har Statsfrøkontrollen beskæftiget et stort Antal Aspiranter og timelønnede Medhjælpere m. fl., blandt hvilke der baade har fundet Afgang og Tilgang Sted i Aarets Løb.

I en Række Byer i Landets forskellige Egne har Statsfrøkontrollen Prøveudtagere (se Side 60), og i Besigtigelsen af kontrollerede Marker med Sædekorn, Hør og Hundegræs har foruden Personalet i København følgende medvirket: Tidligere Assistent ved Statsfrøkontrollen *Ibjerg Hansen*, København, Forpagter *K. Jespersen*, Odense, Assistent *Andreas Christensen*, Odense, Landbrugslærerne *E. Ebbesen* og *K. Rask*, Næsgaard, Landbrugskandidat *G. Blichert*, Brabrand, samt Konsulenterne *Jacob Hansen*, Odense, *P. N. Dreisler*, Ebberup, *J. Vang*, Ejby, *P. Grøntved*, Næstved, *Martin Olsen*, Slagelse, og *P. Riis Vestergaard*, Tranebjerg.

III. De undersøgte Prøver og deres Fordeling.

Af de i Aarets Løb undersøgte 52185 Prøver er 380 undersøgt for Statsfrøkontrollens Regning.

Med Hensyn til Tidspunktet for Prøvernes Modtagelse anføres følgende Oversigt:

Juli	398 Prøver	Januar	4403 Prøver
August	5385 »	Februar	4590 »
September	6434 »	Marts	5642 »
Oktober	8094 »	April	3662 »
November	7826 »	Maj	1204 »
December	3714 »	Juni	453 »

Samtlige 52185 undersøgte Prøver fordeler sig, som omstaaende Opstillinger viser.

A. Landbrugsplanter.

a. Kornarter.

2795	Prøver	Havre, <i>Avena sativa</i> .
4306	»	2-rd. Byg, <i>Hordeum distichum</i> .
631	»	Rug, <i>Secale cereale</i> .
795	»	Hvede, <i>Triticum vulgare</i> .
5	»	Majs, <i>Zea Mays</i> .
36	»	Blandsæd.

8568 Prøver.

b. Andre Græsser.

1358	Prøver	Timothe, <i>Phleum pratense</i> .
3032	»	Alm. Rajgræs, <i>Lolium perenne</i> .
1948	»	Ital. Rajgræs, <i>Lolium multiflorum</i> .
71	»	Rajgræs, <i>Lolium sp.</i>
2216	»	Eng-Svingel, <i>Festuca pratensis (elatior)</i> .
303	»	Rød Svingel, <i>Festuca rubra</i> .
14	»	Stivbladet Svingel, <i>Festuca duriuscula</i> .
282	»	Ager-Hejre, <i>Bromus arvensis</i> .
1894	»	Hundegræs, <i>Dactylis glomerata</i> .
21	»	Eng-Rævehale, <i>Alopecurus pratensis</i> .
4	»	Fioringræs, <i>Agrostis stolonifera</i> .
997	»	Alm. Rapgræs, <i>Poa trivialis</i> .
162	»	Eng-Rapgræs, <i>Poa pratensis</i> .
29	»	Stortoppet Rapgræs, <i>Poa palustris</i> .
8	»	Kamgræs, <i>Cynosurus cristatus</i> .
1	»	Kanariegræs, <i>Phalaris canariensis</i> .

12340 Prøver.

c. Ærteblomstrede.

6100	Prøver	Rødkløver, <i>Trifolium pratense</i> .
2928	»	Hvidkløver, <i>Trifolium repens</i> .
536	»	Alsikekløver, <i>Trifolium hybridum</i> .
2	»	Stenkløver, <i>Melilotus sp.</i>
2067	»	Humle-Sneglebælg, <i>Medicago lupulina</i> .
435	»	Lucerne, <i>Medicago sativa</i> .
95	»	Gul Rundbælg, <i>Anthyllis vulneraria</i> .
252	»	Alm. Kællingetand, <i>Lotus corniculatus</i> .
215	»	Serradella, <i>Ornithopus sativus</i> .
433	»	Foderært, <i>Pisum arvense</i> .
949	»	Kogeært, <i>Pisum sativum</i> .
314	»	Markært, <i>Pisum sp.</i>
25	»	Hestebønne, <i>Vicia faba</i> .
156	»	Fodervikke, <i>Vicia sativa</i> .
3	»	Uldhaaret Vikke, <i>Vicia villosa</i> .
197	»	Vikke, <i>Vicia sp.</i>
1295	»	Gul Lupin, <i>Lupinus luteus</i> .
75	»	Blaa Lupin, <i>Lupinus angustifolius</i> .

16077 Prøver.

d. Rodfrugtarter.

1559	Prøver	Runkelroe, <i>Beta vulgaris</i> .
1874	»	Fodersukkerroe, <i>Beta vulgaris</i> .
746	»	Sukkerroe, <i>Beta vulgaris saccharifera</i> .
648	»	Gulerod, <i>Daucus carota</i> .
366	»	Turnips, <i>Brassica camp. var. rapifera</i> .
988	»	Kaalroe, <i>Brassica napus var. napobrassica</i> .

6181 Prøver.

e. Andre Plantearter.

2	Prøver	Raps, <i>Brassica napus</i> .
1	»	Rybs, <i>Brassica rapa</i> .
3	»	Alm. Boghvede, <i>Fagopyrum sagittatum</i> .
26	»	Spergel, <i>Spergula sp.</i>
1016	»	Gul Sennep, <i>Sinapis alba</i> .
95	»	Brun Sennep, <i>Brassica nigra</i> .
42	»	Solsikke, <i>Helianthus annuus</i> .
31	»	Cikorie, <i>Cichorium intybus</i> .
1939	»	Hør, <i>Linum usitatissimum</i> .
7	»	Hamp, <i>Cannabis sativa</i> .
29	»	Kommen, <i>Carum carvi</i> .
196	»	Valmue, <i>Papaver somniferum</i> .
9	»	Tobak, <i>Nicotiana tabacum</i> .

3396 Prøver.

f. Blandinger.

688 Prøver.

B. Havebrugsplanter.

4759 Prøver. (Se Side 15 nærmere om Fordelingen af disse Prøver inden for forskellige Arter).

C. Skovbrugsplanter.

168 Prøver.

D. Vildtvoksende Planter.

8 Prøver.

Antallet af Kornprøver er igen i Aar steget noget, nemlig fra 7631 til 8568, hvilket staar i Forbindelse med den stadige Udvikling af Sædekornskontrollen. Det er især Antallet af Bygprøver, der er tiltaget, men ogsaa i nogen Grad Havreprøverne, medens Antallet af Vintersædsprøver er ret uforandret.

Antallet af Græsfrøprøver viser en samlet Tilbagegang paa 849 Prøver. Der er dog Fremgang af Hundegræs og Rød-Svingel, henholdsvis 376 og 42 Prøver. Tilbagegangen falder især paa Timothe og Rajgræsarterne.

Af Ærteblomstrede er der undersøgt 3692 Prøver færre end Aaret før. Tilbagegangen er for Rødkløver 1600, for Hvidkløver 530, for Humle-Sneglebælg 383, for Foderært 484 og for Gul Lupin 576 Prøver. Af Uldhaaret Vikke er kun undersøgt 3 Prøver, medens der Aaret før blev undersøgt 144. For Lucerne, Alm. Kællingetand og Gul Rundbælg er Prøveantallet gaaet lidt frem.

Prøveantallet for Frø af Rodfrugtarterne er 1383 lavere end Aaret før, og Tilbagegangen rammer alle Arter.

For Gruppen »Andre Plantearter« er Prøveantallet gaaet ned med 875 Prøver, men Tilbagegangen alene for Gul Sennep er 1169 Prøver, medens Prøveantallet for Hør, Valmue og Brun Sennep er gaaet henholdsvis 145, 118 og 71 frem.

Af Køkkenurter er der undersøgt 1136 Prøver mere end Aaret før.

Med de i Aarets Løb indkomne Prøver blev der foretaget følgende Analyser:

13487	fuldstændige Analyser	til Garantibrug.
17288	»	» Vejledning.
1186	Renhedsbestemmelser	til Garantibrug.
2449	»	» Vejledning.
3457	Spiringsbestemmelser	til Garantibrug.
6976	»	» Vejledning.
5952	Undersøgelser	for Vandindhold.
1390	andre Undersøgelser.	

I alt 52185 Prøver.

I alt er der foretaget følgende Antal Enkeltundersøgelser:

49795	Renhedsbestemmelser
41208	Spiringsbestemmelser
4631	Kornvægtsbestemmelser
6254	Vandindholdsbestemmelser
12886	Bestemmelser af fremmed Frø eller Ukrudt
57	Silkebestemmelser
496	Bestemmelser af Indhold af Skræppe
91	Avlsstedsbestemmelser
7012	Sortsbestemmelser
19177	Udsaaninger i Marken.
91	Udsaaninger i Statsfrøkontrollens Forsøgshave
1257	mikroskopiske Undersøgelser
315	Sygdomsundersøgelser
325	andre Undersøgelser

I alt 143595 Enkeltbestemmelser.

I denne Opgørelse er hver Garantianalyse for Renheds- og Sortsbestemmelse regnet for 2 Enkeltundersøgelser, fordi der ved Garantundersøgelse behandles 2 Portioner af den for vedkommende Art fastlagte Størrelse. Ved Angivelse af Udsaaninger i Kontrolmarkerne er der regnet med Antallet af Parceller.

Antallet af Enkeltbestemmelser er 6522 mindre end Aaret før. Overensstemmende med, at der i Aarets Løb er modtaget færre Prøver, fordeler Tilbagegangen i Antallet af Enkeltanalyser sig paa Bestemmelse af Renhed, Spiring og Ukrudtsindhold. Derimod er der Fremgang i Antallet af Sortsbestemmelser og Udsaaninger, hvilket staar i Forbindelse med, at et relativt større Antal af Prøverne er Sædekorn.

IV. Gennemsnitstillene for Mark- og Havefrø.

I Tabellerne 1 og 2 er anført Statsfrøkontrollens Gennemsnitstal for de vigtigste Arter af Markfrø samt for Korn. Tabel 1 indeholder Gennemsnitstillene for Tiaaret 1937—47 og Tabel 2 Tallene for det sidst forløbne Aar 1. Juli 1946 til 30. Juni 1947. I Tabel 3 findes Gennemsnitstal for Spireevnen af en Række Havefrøarter saavel for Tiaaret 1937—47 som for Aaret 1946—47.

Naar disse Gennemsnitstal skal kunne tjene som Norm for de Krav til Kvaliteten, der med Rimelighed kan stilles for Frø af de forskellige Arter, maa Beregningen af Gennemsnitstillene naturligvis kun bygge paa Prøver af færdigrenset Frø.

Grundlaget for Beregningen af Gennemsnitstillene for Markfrø er derfor først og fremmest alle de Prøver, der udtages af Leveringerne under den selvvirkende Kontrol (se Afsnit VI).

Af Korn vil der normalt til Frøkontrollen kun blive indsendt Prøver af rensede Varer, og man medtager derfor ved Beregningen af Gennemsnitstillene alle Resultater med følgende Undtagelse:

For saavel Renhed som Spireevne udskydes ved Beregningen de Prøver, hvis Resultater ligger lige saa langt under Gennemsnittet, som dette ligger under 100. Der udskydes dog i intet Tilfælde over 10 pCt. af samtlige Resultater.

Tallene i Tabel 1 er, som Overskriften angiver, i de fleste Tilfælde Gennemsnit for en Periode paa 10 Aar; men der er dog en Del Undtagelser herfra, saaledes at Tallene i visse Tilfælde gælder for en kortere Aarrække.

Tabel 1.

Statsfrøkontrollens Gennemsnitstal 1/7 1937—30/6 1947.

Frøart	Antal undersøgte Prøver	Vægt af 1000 Korn i Gram	Renheds- bestemmelser				Spirings- bestemmelser				
			pCt. rent Frø	pCt. Afald	pCt.fremmed Kulturfrø	pCt. Ukrudtsfrø	pCt. Spire- hastighed	pCt. Spireevne af det rene Frø ¹⁾	pCt. rent spiret Frø ²⁾		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9		
Rødkløver, tidlig, dansk . . .	2475	1.84	97.5	1.8	0.3	0.36	70.0	75.7	9.9	78.7	
do. tidlig, udenlandsk . . .	730	—	97.7	1.6	0.3	0.49	77.6	82.4	4.9	82.9	
do. halvsild og sild., dansk	3746	1.75	97.7	1.7	0.3	0.34	77.4	81.4	7.8	83.3	
Hvidkløver, dansk	2357	0.717	97.0	1.9	0.5	0.57	72.5	79.0	13.2	80.9	
do. Vild engl., dansk Avl	775	0.551	97.2	1.6	0.7	0.50	55.1	71.8	21.0	76.6	
Alsikekløver, dansk	696	0.700	96.8	1.7	1.1	0.38	70.3	73.9	13.2	75.8	
do. svensk	113	—	96.4	1.4	1.9	0.28	69.4	74.4	9.4	74.7	
Humle-Sneglebæg	1882	1.83	99.0	0.6	0.1	0.27	65.0	79.0	9.1	81.2	
Lucerne, europæisk	1199	1.71	97.2	1.4	1.0	0.40	70.3	75.0	9.2	77.4	
do. amer. og kanad. (Grimm)	215	—	98.1	1.0	0.6	0.27	61.3	71.1	19.3	79.8	
do. dansk	47	—	96.7	1.8	1.1	0.38	41.2	55.8	16.4	61.9	
Gul Rundbæg	249	2.29	94.3	3.1	2.1	0.53	67.1	72.5	8.7	71.1	
Alm. Kællingetaand	595	1.26	97.4	0.7	1.2	0.74	49.7	66.8	9.2	68.1	
Timothe, dansk	1954	0.433	98.5	1.0	0.2	0.33	90.3	92.1	—	90.7	
Alm. Rajgræs, tidlig	2116	1.93	96.9	2.7	0.3	0.06	95.1	96.5	—	93.5	
do. sildig	2134		95.8	3.3	0.3	0.13	93.4	95.4	—	91.4	
Ital. Rajgræs	1625	2.29	98.4	1.4	0.1	0.06	95.5	96.7	—	95.2	
Eng-Svingel	1586	1.98	96.5	2.9	0.5	0.14	90.2	94.1	—	90.8	
Rød Svingel	247	1.24	91.8	6.4	1.6	0.17	86.8	92.9	—	85.3	
Stivbladet Svingel	84	—	90.8	8.5	0.4	0.26	75.6	87.9	—	79.8	
Ager-Hejre	835	2.33	97.1	2.4	0.3	0.17	93.3	94.6	—	91.9	
Drahhavre	208	—	89.4	9.8	0.6	0.20	83.2	87.3	—	78.0	
Hundegræs	1553	1.14	90.5	8.8	0.6	0.07	86.3	95.0	—	86.0	
Eng-Rævehale	122	—	63.2	33.9	2.0	0.88	56.9	71.4	—	45.1	
Fioringræs	87	—	95.0	4.4	0.2	0.45	90.3	93.1	—	88.4	
Alm. Rapgræs	621	0.183	91.6	7.9	—	0.50	86.1	89.7	—	82.2	
Eng-Rapgræs	474	0.271	87.6	12.0	0.1	0.33	79.3	88.6	—	77.6	
Stortoppet Rapgræs	54	0.188	92.9	6.5	0.2	0.44	85.0	92.8	—	86.2	
Kamgræs	34	—	98.5	0.4	0.4	0.73	65.6	83.6	—	82.3	
Runkelroe, Barres St.	3669	19.3	98.8				1.2	81.1	—	84.0	
Fodersukkerroe	4105	17.3	98.7				1.3	84.5	—	86.2	
Sukkerroe	1509	16.7	98.8				1.2	86.0	—	88.0	
Gulerod	1165	—	94.2	5.3			0.2	0.33	60.2	67.7	63.8
Turnips	1257	2.04	98.6				1.4	84.3	92.8	91.5	
Kaalroe	3307	2.93	99.0				1.0	87.3	93.4	92.5	
Havre	10561 ³⁾	—	99.7				0.3	96.0	97.3	97.0	
2-rd. Byg	12768 ³⁾	—	99.4				0.6	97.8	98.3	97.7	
Rug	2957 ³⁾	—	97.4				2.6	96.3	97.0	94.5	
Hvede	3202 ³⁾	—	99.4				0.6	95.0	98.3	97.7	

1) Hvor der i denne Rubrik er to Tal, er det sidste »haarde Korn«.

2) Ved denne Beregning er for Rødkløver og Lucerne Halvdelen og for alle andre Arter af Græsmarksbælgplanter en Tredjedel af de haarde Korn medregnet til Spireevnen.

3) Ikke alle Prøver undersøgte for Renhed.

Tabel 1 (fortsat).
Statsfrøkontrollens Gennemsnitstal $\frac{1}{7}$ 1937— $\frac{30}{6}$ 1947.

Frøart	Antal undersøgte Prøver	Vægt af 1000 Korn i Gram	Renhedsbestemmelser				Spiringsbestemmelser		pCt. rent spiret Frø ²⁾
			pCt. rent Frø	pCt. Affald	pCt. fremmed Kulturfrø	pCt. Ukrudtsfrø	pCt. Spirehastighed	pCt. Spireevne af det rene Frø ¹⁾	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Foderært	1056	—	97.1	2.9			87.8	90.2+0.2	87.8
Kogeært	467	—	98.1	1.9			85.4	86.5+0	84.9
Serradella	219	—	96.8	1.5	0.3	1.39	51.4	72.2+0.1	70.0
Hestebønne	64	—	97.5	2.5			74.0	85.7+0.5	84.0
Fodervikke	642	—	97.3	1.8	0.8	0.06	85.4	88.6+0.1	86.3
Gul Lupin, dansk	707	—	98.5	1.5			56.5	70.0+1.4	70.3
Spergel	116	—	98.3	1.4	—	0.29	77.0	85.7	84.2
Gul Sennep	397	—	99.2	0.7	—	0.12	88.5	90.4	89.7
Fodermarvkaal	32	—	98.9	1.0	—	0.06	83.9	88.1	87.1

¹⁾ og ²⁾ Se Fodnoten Side 12.

Før Frø af Runkelroer, Fodersukkerroer og Sukkerroer er Kornvægten, der i begge Tabeller er anført i Rubrik 2, beregnet paa Grundlag af de samme Prøver, som er benyttet ved de øvrige Beregninger, idet der, naar Spiringen for disse Frøarter skal undersøges, altid tillige foretages Kornvægtsbestemmelse. For alle andre Frøarter bestemmes Kornvægten kun, naar det forlanges, og dette sker i de senere Aar kun sjældent, hvorfor Gennemsnitstallene for Kornvægt, naar Bedearterne undtages, hviler paa et ret svagt Grundlag; navnlig gælder dette Gennemsnitstallene for Aaret, som er anført i Tabel 2.

»Spirehastigheden« udtrykkes ved det Procentantal Frø, der er spirede i omtrent $\frac{1}{3}$ af den hele Spiretid. Hvor der i Rubrikken for Spireevne er anført to Tal, er det sidste »haarde Korn«.

Tallet for rent spiret Frø, som er anført i sidste Rubrik af Tabel 1 og 2, fremkommer ved at multiplicere Renhed med Spireevne og dividere med 100. Ved denne Beregning medregnes for Lucerne og Rødkløver Halvdelen og for alle andre Arter af Græsmarksbælgplanter en Tredjedel af de haarde Korn som spirede.

Tabel 2.
Statsfrøkontrollens Gennemsnitstal ¹/₇ 1946—²⁰/₆ 1947.

Frøart	Antal undersøgte Prover	Vægt af 1000 Korn i Gram	Renhedsbestemmelser				Spiringsbestemmelser		
			pCt. rent Frø	pCt. Afald	pCt. fremmed Kulturfrø	pCt. Ukrudtsfrø	pCt. Spirehastighed	pCt. Spireevne af det rene Frø ¹⁾	pCt. rent spiret Frø ²⁾
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Rødkløver, tidlig, dansk . . .	208	—	96.7	2.6	0.3	0.85	64.2	69.9+ 9.4	72.1
do. tidlig, udenlandsk . . .	103	—	96.9	1.9	0.5	0.65	79.5	82.8+ 7.1	83.7
do. halvsildig, dansk . . .	356	1.69	96.9	2.5	0.3	0.84	73.8	77.2+ 7.0	78.2
Hvidkløver, dansk	225	0.716	96.7	2.1	0.5	0.72	76.3	79.2+12.3	80.6
do. Vild engl., dansk Avl.	87	0.641	96.7	2.0	0.7	0.64	66.6	73.8+17.8	77.1
Alsikekløver, dansk	73	0.671	96.8	1.9	1.0	0.28	68.9	72.2+14.3	74.5
do. svensk	42	—	97.2	1.5	1.1	0.22	66.9	71.7+ 8.3	72.4
Humle-Sneglebælg	197	—	98.9	0.6	0.2	0.29	71.9	80.5+ 7.1	82.0
Lucerne, europæisk	84	1.54	96.8	1.9	0.3	0.47	74.5	76.0+ 1.9	74.5
do. amer. og kanad (Grimm)	106	—	98.4	1.1	0.2	0.28	54.4	65.0+22.7	75.2
Gul Rundbælg, dansk	16	—	95.0	2.4	2.0	0.60	70.4	74.6+ 9.2	73.8
Alm. Kællingetand, dansk . .	17	—	97.5	1.2	0.7	0.61	49.1	62.3+19.5	67.1
do. udenlandsk	43	—	97.7	0.8	0.6	0.98	56.3	70.2+ 9.5	71.7
Timothe, dansk	143	0.409	98.4	1.0	0.2	0.36	90.5	92.1	90.6
Alm. Rajgræs, tidlig	157	1.94	96.6	3.0	0.3	0.06	94.0	95.6	92.3
do. sildig	180		95.7	3.9	0.3	0.09	93.0	94.5	90.4
Ital. Rajgræs	130	—	98.5	1.4	0.1	0.05	94.5	95.9	94.5
Eng-Svingel	133	2.05	96.1	3.3	0.5	0.14	87.0	92.7	89.1
Rød Svingel	34	—	90.5	7.5	1.8	0.20	87.2	92.1	83.4
Ager-Hejre	70	—	97.4	2.1	0.3	0.19	94.1	95.0	92.5
Hundegræs	126	0.998	89.5	9.6	0.8	0.09	82.6	93.0	83.2
Alm. Rapgræs	60	—	90.0	9.4	0.1	0.51	85.6	88.2	79.4
Eng-Rapgræs	25	—	85.2	14.4	0.1	0.26	82.6	91.8	78.2
Runketroe, Barres St.	242	17.4	98.4		1.6		77.2	79.4	78.1
Fodersukkerroe	349	15.7	98.4		1.6		80.9	82.5	81.2
Sukkerroe	95	15.6	98.5		1.5		82.5	84.4	83.1
Gulerod	105	—	93.0	6.3	0.2	0.53	58.4	63.0	58.6
Turnips	120	—	98.3		1.7		88.6	93.9	92.3
Kaalroe	315	2.95	98.9		1.1		87.2	93.2	92.2
Havre	2268 ³⁾	—	99.8		0.2		96.7	97.9	97.7
2-rd. Byg	3288 ³⁾	—	99.6		0.4		98.3	98.7	98.3
Rug	511 ³⁾	—	98.5		1.5		95.3	96.1	94.7
Hvede	649 ³⁾	—	99.5		0.5		94.7	97.9	97.4

¹⁾ Hvor der i denne Rubrik er to Tal, er det sidste de haarde Korn.

²⁾ Ved denne Beregning er for Rødkløver og Lucerne Halvdelen og for alle andre Arter af Græsmarksbælgplanter en Tredjedel af de haarde Korn medregnet til Spireevnen.

³⁾ Ikke alle Prover undersøgte for Renhed.

Tabel 2 (fortsat).
Statsfrøkontrollens Gennemsnitstal $\frac{1}{7}$ 1946— $\frac{30}{100}$ 1947.

Frøart	Antal undersøgte Prover	Vægt af 1000 Korn i Gram	Renhedsbestemmelser				Spiringsbestemmelser			pCt. rent spiret Frø ²⁾
			pCt. rent Frø	pCt. Affald	pCt. fremmed Kulturfrø	pCt. Ukrudtsfrø	pCt. Spirehastighed	pCt. Spireevne af det rene Frø ¹⁾	pCt. rent spiret Frø ²⁾	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	
Foderært	122	—	96.3	3.7			83.1	87.0	+0.5	84.3
Kogearst	63	—	97.6	2.4			85.1	86.3	+0.1	84.3
Serradella	49	—	97.0	1.6	0.5	0.94	57.6	73.3	+0	71.1
Fodervikke	106	—	97.5	2.0	0.5	0.02	83.2	86.7	+0.3	84.8
Gul Lupin, dansk	180	—	96.9	3.1			45.1	59.5	+1.0	58.6
Spergel	12	—	98.6	1.1	0	0.27	77.0	88.5		87.3
Gul Sennep	49	—	99.2	0.7	—	0.14	87.6	89.6		88.9

¹⁾ og ²⁾ Se fodnoten Side 14.

Tabel 3.
Statsfrøkontrollens Gennemsnitstal for Havefrøprøver.

Frøart	Gennemsnitstallene for $\frac{1}{7}$ 1946— $\frac{30}{100}$ 1947			Gennemsnitstallene for $\frac{1}{7}$ 1937— $\frac{30}{100}$ 1947		
	Antal undersøgte Prover	pCt. Spirehastighed	pCt. Spireevne	Antal undersøgte Prover	pCt. Spirehastighed	pCt. Spireevne
	1	2	3	4	5	6
Løg	143	55.8	69.9	568	60.5	70.6
Porre	82	47.8	72.7	478	55.7	73.0
Rødbede	98	67.7	70.5 ¹⁾	690	70.4	74.6 ²⁾
Spinat	659	70.5	87.8	4369	71.3	87.2
Hvidkaal	290	76.1	83.0	2218	75.6	83.7
Rødkaal	55	75.2	81.7	559	77.4	84.1
Spidskaal	13	65.9	76.3	185	75.2	82.7
Savoykaal	37	81.1	87.4	225	81.3	87.2
Rosenkaal	51	74.9	84.3	228	76.0	85.1
Grønkaal	66	73.1	80.6	362	71.4	79.3
Blomkaal	298	79.4	83.1	3044	77.0	81.6
Radis	266	68.1	74.1	1156	70.2	77.1
Haveært	156	81.3	84.3	936	82.9	85.5
Bønne	294	71.3	75.7	1230	76.9	81.1
Agurk	118	74.3	78.7	567	82.5	86.5
Persille	63	55.5	64.4	463	51.0	63.1
Selleri	53	60.5	72.7	256	61.5	71.9
Tomat	58	78.3	92.6	220	69.8	90.8
Salat	78	75.5	80.2	382	80.8	83.8

¹⁾ Gennemsnitsvægten af 1000 Frøhoveder = 10.5 g.

²⁾ Gennemsnitsvægten af 1000 Frøhoveder = 11.3 g.

Naar man i Forbindelse med Statsfrøkontrollens Erstatningsregler benytter Udtrykket »normal Spireevne« eller lignende, forstaas herved indtil 31. August 1948 de i Tabel 1 anførte Gennemsnitstal, hvad enten de er beregnede for hele Tiaarsperioden eller for kortere Aaremaal. Ved Udtrykket »Aarets normale Spireevne« forstaas Gennemsnitstallene for det paagældende Beretningsaar.

En Sammenligning mellem Tallene i Tabellerne 1 og 2 viser, at Gennemsnitstallet for Tiaaret og Aaret for de fleste Arter kun afviger meget lidt fra hinanden. Dog skal der gøres opmærksom paa følgende:

Aarets Spireevne for baade tidlig og halvsildig Rødkløver af dansk Avl ligger betydeligt lavere — henholdsvis 6.3 og 5.0 pCt. — end Spireevnen for Tiaaret, og for europæisk Lucerne og svensk Alsikekløver er Aarets Spireevne henholdsvis 6.3 og 3.8 pCt. lavere end Tiaarets.

Derimod er Aarets Spireevne for Alm. Kællingetand baade for dansk og udenlandsk Avl højere end for Tiaaret.

For alle Arter af Bederøefrø er Aarets Spireevne ca. 5 pCt. lavere end Tiaarets, og det samme gælder Gulerødsfrø. For Gul Lupin er Aarets Spireevne 10.9 pCt. lavere end for Femaaret 1942—47.

I Tabel 3, Side 15, er som allerede nævnt for en Række Havefrøarter anført Gennemsnitstal for Aaret 1. Juli 1946—30. Juni 1947 og for Tiaaret 1. Juli 1937—30. Juni 1947.

Ved Beregning af Gennemsnitsspireevnen for Havefrø udelades for hver Art de laveste Resultater. Ved Afgørelsen af, om et Resultat skal indgaa i Gennemsnitsberegningen, følges den Regel at udelade alle Resultater, der ligger mindst lige saa meget under Gennemsnitstallet for den paagældende Art, som dette ligger under 100; dog maa der i Almindelighed ikke udgaa over 10 pCt. af det samlede Antal Resultater for Arten. Helt kan Reglen imidlertid ikke følges; i visse Tilfælde maa den suppleres med et Skøn under Hensyn til samtlige foreliggende Omstændigheder.

Da det er et meget lille Antal Prøver af Havefrø, som undersøges for Renhed, er der ikke tilstrækkeligt Grundlag til Beregning af Gennemsnitstal herfor.

Ogsaa en Del af Tallene for Spireevne hviler, som det ses af Tabellens første Rubrik, paa saa svagt et Grundlag, at de som Udtryk for Artens normale Spireevne maa tages med et vist Forbehold.

V. Angreb af Skadedyr og Mikroorganismer.

Ved Prøvernes Undersøgelse for Renhed er der gjort Notater om Forekomsten af Brandkorn og forskellige andre Sygdomssymptomer, der kan erkendes ved en umiddelbar Besigtigelse. Ligeledes er det noteret, naar Prøverne har indeholdt visse Skadedyr.

I det følgende er givet en Oversigt over, hvad der i Aarets Løb er fundet heraf. Oversigten omfatter dog kun Prøver af rensset Frø, saaledes som det udbydes direkte til Udsæd, idet man anser det for at være af mindre Interesse, hvad Prøver af Raavarer eller af andet Frø, der ikke er rensset færdigt, indeholder af disse Ting.

Sklerotier af Kløverens Bægersvamp (*Sclerotinia trifoliorum*) eller af Kløverens Traadkølle (*Typhula trifolii*) er fundet i enkelte af de undersøgte Kløverfrøprøver. Nogen talmæssig Opgørelse er ikke foretaget.

Hejre-Brand (*Ustilago bromivora*) er fundet i 28 af 70 Prøver Ager-Hejre.

Aksbakteriose i Hundegræs (*Erwinia Rathayi*) er fundet i 32 af 126 Prøver Hundegræs.

Dværg-Rundorm eller »Aal« er fundet i 30 af 126 Prøver Hundegræs.

I 6 Prøver af Eng-Rævehale er der fundet Larver af Rævehale-Myggen (*Oligotrophus alopecuri*). Prøverne indeholdt fra 72000 til 116000 angrebne Frø pr. kg. Gennemsnitlig var 5.3 pCt. af Varens Vægt ødelagt af Larven.

VI. Statsfrøkontrollens selvvirkende Kontrol.

Den Overenskomst, efter hvilken Statsfrøkontrollens selvvirkende Kontrol udøves, er i sin Helhed gengivet i Aarsberetningen for 1940—41 (Tidsskrift for Planteavl, 46. Bind, Side 573—580). I store Træk er Kontrollens Arbejdsmaade som meddelt i det følgende:

Kontrollen omfatter alt Markfrø, altsaa Kløver- og Græsfrø og Blandinger heraf samt Roefrø og Frø af Grønfoder-, Grøngødnings- og Handelsplanter.

De kontrollerede Firmaer skal paa visse mindre væsentlige Undtagelser nær stille alt Markfrø, de til og med 7. April sælger til Landmænd og Købmænd, under Kontrollen. Engros-Salg og Salg af Stamfrø er ikke under Kontrollen.

Firmaerne skal yde Garanti for Renhed og Spireevne for alt kontrolleret Frø. Endvidere skal der garanteres med Hensyn til Ukrudtsindhold undtagen for følgende Grupper og Arter, i hvilke der kun yderst sjældent forekommer nævneværdige Mængder af Ukrudtsfrø: Bede, Kaalroe, Turnips, Ært, Hestebønne, Lupin, Majs og Solsikke.

Prøver til Kontrol af, om de givne Garantier er overholdt, fremskaffes derved, at Statsfrøkontrollens Prøveudtagere, i den Tid Frøfirmaerne udvejer Frø, kommer uanmeldt paa Lagrene, saa ofte de finder det nødvendigt, og udtager Prøver af de Leveringer, som er afvejet til Køberne. Efter Prøveudtagningen plomberes den paagældende Levering med Statsfrøkontrollens Plombe, og under denne anbringes en Mærkeseddel, paa hvilken Køberen underrettes om Grunden til, at Leveringen er plomberet af Statsfrøkontrollen.

Paa denne Maade fremskaffer og undersøger Statsfrøkontrollen et passende Antal Prøver af hvert Parti. Svarer Gennemsnittet af de konstaterede Analyseresultater ikke til, hvad der er garanteret, skal det kontrollerede Firma yde Erstatning ikke blot til de Købere, af hvis Leveringer der er taget Prøver, men til alle Købere af det paagældende Parti. Erstatning for Mangler ved Spireevnen beregnes efter den stigende Skala (Formel B i Statsfrøkontrollens Erstatningsregler), hvorved Erstatningen, naar der er Tale om væsentlige Mangler, kan blive ret stor, endog flere Gange Frøets Pris.

For at underrette Køberne om, hvorledes Kontrollen er forløbet, udarbejder Statsfrøkontrollen for hvert kontrolleret Firma en Oversigt over Resultaterne af de foretagne Undersøgelser. Paa disse Oversigter, der af de kontrollerede Firmaer skal sendes til alle deres Købere af Frø, angives det, hvilke Partier der ikke har svaret til Garantien, saaledes at der skal ydes Erstatning, samt hvor mange pCt. af Prisen for det paagældende Parti Erstatningen andrager. Endvidere indeholder Oversigterne en Sammenligning mellem hvert kontrolleret Parti og Statsfrøkontrollens Gennemsnitstal for Aaret for den paagældende Frøart, saaledes at Køberne bliver underrettet om, hvorledes det Frø, de har faaet, har svaret til Aarets Gennemsnitskvalitet.

I Foraaret 1947 har det desværre ikke været muligt at gennemføre den selvvirkende Kontrol helt efter de foran omtalte Regler. Efter Overenskomsten skal Spiringsundersøgelse af alle Prøver under den selvvirkende Kontrol være paabegyndt senest den 15. Maj, men som omtalt Side 2 medførte Travlhed med

andre Prøver, at man først ret langt hen paa Foraaret kom i Gang med Prøverne under den selvvirkende Kontrol, saaledes at der ved Udløbet af den foran nævnte Frist den 15. Maj kun var lagt ca. 2500 Prøver til Spiring, medens der med det Omfang, den selvvirkende Kontrol nu har, maa regnes med, at der bør undersøges henimod 7000 Prøver under den selvvirkende Kontrol, for at gøre denne betryggende. I denne Situation vedtog Frøkontrolkommissionen ved et Møde den 6. Maj 1947, at Undersøgelserne under den selvvirkende Kontrol skulde fortsættes til og med Pinselørdag den 24. Maj for derigennem at skaffe et noget forbedret Grundlag for Partiernes Bedømmelse og samtidig tilvejebringe fornødent Grundlag til Beregning af Aarets Gennemsnitstal. Man naaede paa denne Maade at faa undersøgt 4815 Prøver under den selvvirkende Kontrol, medens der Aaret før blev undersøgt 7015.

Der var i Kommissionen Enighed om, at Spiringsresultater, som fremkom ved Undersøgelser, der var paabegyndt efter Udløbet af den overenskomstmæssige Frist den 15. Maj, ikke kunde forpligte Firmaerne juridisk. Ved et Møde den 19. September 1947 gennemgik Frøkontrolkommissionen derfor de foreliggende Resultater for Partier under den selvvirkende Kontrol, som blev berørt af den forlængede Frist, og det vedtoges, at de Oversigter over Analyseresultaterne, ved hvilke Firmaerne underretter deres Købere om Kontrollens Forløb, skulde udarbejdes paa følgende Maade:

Efter den sædvanlige Indledning opføres a) Partier, der ikke berøres af Fristens Forlængelse, b) Partier, der berøres af Fristens Forlængelse, men som har svaret til Garantien, c) Partier, for hvilke Erstatningspligten vedrører Renhed eller Ukrudt uden Hensyn til, om Undersøgelserne helt eller delvis er foretaget efter 15. Maj. I et særligt Afsnit af Oversigten opføres efter en forklarende Tekst: 1) Partier, for hvilke et efter Kommissionens Mening fyldestgørende Analysemateriale — helt eller delvis fra Tiden efter 15. Maj — viser, at Spireevnen ikke svarer til Garantien. Det nævnes i Teksten, at Firmaerne ikke er juridisk forpligtet til at udbetale Erstatning for disse Partier, og Resultaterne opføres uden Angivelse af Erstatningsberegning eller Beregning af, hvor meget Spireevnen er for lav. Partierne medtages i Oversigtens Sammenligning med Gennemsnitstallene. 2) Partier, der enten slet ikke er blevet undersøgt, eller som efter Kommissionens Skøn ikke er fyldestgørende undersøgt. For disse Partier opføres i Oversigten kun Garantital — ikke Resultater.

I det følgende skal der gives et Sammen drag af Resultaterne af Kontrollen med Leveringerne i Foraaret 1947.

Kontrollen har omfattet de i Tabel 4, Side 22, nævnte 40 Frøleverandører. Der er undersøgt 4815 Prøver, udtaget af 2239 Partier, som tilsammen udgør 10310285 kg, der er nærmere omtalt og specificeret Side 26.

Tabel 4, der omfatter alt Markfrø undtagen Frøblandinger, giver en Oversigt over, hvorledes de forskellige Firmaers Leveringer har svaret dels til Garantitallene, dels til Aarets Gennemsnitstal.

I Rubrik 1 er opført, hvor mange Prøver der er undersøgt for hvert Firma, og som det ses af denne Rubrik, er Firmaerne i Tabellen ordnede efter Antallet af undersøgte Prøver.

Prøveantallet kan ikke tages som et Maal for Firmaernes Salg af Frø, idet Prøvernes Antal mere maa rette sig efter Antallet af Partier, Firmaet udbyder, end efter Frømængden, og her til kommer i Aar det særlige Forhold, at det sene Foraar forsinkede Ekspeditionen og dermed Prøveudtagningen hos mange Firmaer, hvorfor der blev undersøgt forholdsvis faa Prøver for disse Firmaer.

Tallene i Rubrik 2 angiver, hvor mange pCt. af Leveringerne Firmaet har Erstatningspligt for, fordi enten Renhed eller Spireevne ikke inden for de gældende Latituder har svaret til Garantien.

Det vil ses, at 28 Firmaer er helt fri for Erstatningspligt for Mangler ved Renhed eller Spireevne, medens Erstatningspligten for 4 Firmaer omfatter mindre end 1 Procent af Leveringerne, men 7 Firmaer har Erstatningspligt for fra 1.04 til 6.38 pCt. af Leveringerne og et enkelt Firma for 11.59 pCt. af Leveringerne.

Da de kontrollerede Firmaer kan ansætte Garantitallene for det Frø, de udbyder, ganske som de vil, er Erstatningspligten imidlertid intet Maal for, hvilke Kvaliteter der er leveret. For at faa et Udtryk herfor maa man sætte de leverede Kvaliteter i Forhold til en fast Maalestok. Vi har i Henhold til Overenskomsten om den selv virkende Kontrol som saadan Maalestok benyttet Statsfrøkontrollens Gennemsnitstal for Aaret og i Rubrik 3 anført, hvor mange pCt. af hvert Firmas Salg der ikke inden for de gældende Latituder har svaret til disse Gennemsnitstal.

De Oplysninger, Tallene i de to Rubrikker giver, supplerer hinanden. Har et Firma ifølge Rubrik 2 ingen Erstatningspligt,

men Rubrik 3 viser, at en meget stor Del af Leveringerne ikke har svaret til Aarets Gennemsnit, fremgaar det heraf, at det fine Resultat i Rubrik 2 er opnaaet ved, at Garantitallene har været lave og ikke ved, at Leveringerne har været af særlig fin Kvalitet. Rubrikkerne 2 og 3 frembyder en Række Eksempler herpaa.

To af de Firmaer, som staar med 0 i Rubrik 2, og altsaa har leveret alt Frø i Overensstemmelse med deres Garantier, har ifølge Rubrik 3 leveret henholdsvis 15.3 og 10.1 pCt., der ikke svarede til Aarets Gennemsnitstal.

Af Tallene i Rubrik 2 fremgaar det ikke, hvor meget Renheden eller Spireevnen har været for lav. Ethvert kg, der har været Erstatningspligt for, har, hvad enten Partiet har manglet lidt eller meget i at svare til Garantien, haft samme Indflydelse paa Beregningen af de i Rubrik 2 anførte Tal. Har et Firma haft et stort Parti med en ganske lille Mangel i Forhold til Garantital eller Gennemsnitstal, vil dette bevirke, at Firmaet kommer til at staa ugunstigt i Rubrik 2 eller 3, hvorimod et lille Parti kun faar ringe Indflydelse paa Tallene i disse Rubrikker, selv om det har udvist meget store Mangler.

Et bedre Maal for Manglerne med Hensyn til Renhed og Spireevne har man i den Vægtmængde af rent spiredygtigt Frø, som er leveret for lidt i de erstatningspligtige Leveringer. Denne Størrelse er beregnet for hvert Firma og i Rubrik 4 angivet i pCt. af den leverede Frømængde. Paa tilsvarende Maade har man i Rubrik 5 angivet, hvor meget rent spiredygtigt Frø der, maalt med Aarets Gennemsnitstal, har været for lidt i de Leveringer, der ikke har svaret til disse Gennemsnitstal. Tallene i Rubrikkerne 4 og 5 supplerer altsaa paa lignende Maade hinanden som omtalt for Rubrikkerne 2 og 3.

Rubrikkerne 6, 7, 8 og 9 angaar Ukrudtsindhold i Leveringerne. Da der ikke under den selvvirkende Kontrol skal garanteres med Hensyn til Ukrudtsindhold i Frø af Bede, Kaalroe, Turnips, Ært, Hestebønne, Lupin, Majs og Solsikke, er disse Arter ikke medregnet i Rubrikkerne 6—9, der altsaa omfatter Græs-, Kløver- og Gulerodsfø samt Frø af andre Markfrøarter, for saa vidt de ikke er undtaget i Henhold til det lige anførte.

I Rubrik 6 er angivet, hvor mange pCt. af den leverede Frømængde der er blevet Erstatningspligt for paa Grund af for højt Ukrudtsindhold i Forhold til Garantien, og i Rubrik 7 er meddelt, hvor mange pCt. af Leveringerne der havde for højt Ukrudtsindhold i Forhold til Aarets Gennemsnit. Tallene i disse

Tabel 4. Oversigt over, hvorledes de undersøgte Prøver til de garanterede Tal og til Gennemsnitstallene for

De kontrollerede Forretninger	Antal undersøgte Prøver	For hvert 100 kg Frø, Firmaet har leveret, har Renheden eller Spireevnen for nedennævnte Antal kg ikke svaret til	
		Garantien	Aarets Gennemsnitstal
	1	2	3
Fællesforen. for Danmarks Brugsforeninger...	1134	0.11	3.5
A/S Det jydsk Frøavlskompani, Randers..	182	0	3.8
Aktieselskabet Trifolium, København, Valby	171	0	1.0
Aktieselskabet Trifolium, Randers.....	165	0	1.9
Fr. Dreyer, Aarhus	163	6.38	8.3
Jydsk Markfrøkontor, A/S, Randers	151	0.28	1.8
Syd-Stevns & Herfølge Frøhandel, Herfølge..	140	0	0.3
Frøcontoret, Kolding.....	128	0	1.4
A/S Sønderjydsk Frøforsyning, Aabenraa....	128	0	4.0
Ølandenes Frø-Kontor, A/S, Rudkøbing.....	118	4.70	7.5
Central Compagniet A/S, Middelfart	116	3.96	4.0
Østergaards Frøavl, A/S, Stensballe, Horsens	112	0	1.7
N. C. Kraglund, Hjørring.....	110	2.88	10.2
M. Jørgensens Markfrøforretn., A/S, Grejsdalen	109	0	1.1
A/S Skive Markfrøkontor, Skive	107	0	15.3
A/S Morsø Frøkontor, Nykøbing J.	97	3.98	8.5
Langelands Frøavls-Komp., A/S, Rudkøbing..	87	0	0.6
Sydfyns Frøavl, A/S, Svendborg	82	0	4.3
Anton Nielsens Frøavl & Frøeksp., Alminde..	81	11.59	19.4
Det sjællandske Frøavlskomp. A/S, Kalundborg	79	0	0.4
Oluf Thielst, Haderslev	73	0	7.0
A/S Dansk Frøhandel af 1935, Valby	71	0	1.7
Lolland-Falsters Frøhandel, Nykøbing F.....	70	0	2.2
Nordjysk Frøkompani, Hjørring	69	0	7.6
Alsisk Frøavl A/S, Sønderborg	67	6.10	9.1
I. C. Helm-Petersens Frøavl A/S, Aarhus ...	66	0.53	1.2
Djurslands Frøavls-Kompagni A/S, Grenaa ..	65	0.04	7.0
Dansk Frøkompani, K/S, Kolding	61	0	7.1
Johs. Steffensen, Holstebro	61	0	6.8
Sukkerfabriken Nykøbing Lmt., Nykøbing F.	61	0	0.3
E. Danielsen & Larsen A/S, Nakskov og Valby	57	0	0.8
Langelandsfrø, Aalborg A/S, Aalborg.....	57	0	1.8
Maribo Frøkontor, Maribo	55	1.04	10.7
A/S Holbæk Frøkompani, Holbæk.....	53	0	6.6
Sydjydsk Frø- & Handelskompani, A/S, Vejen	50	0	6.6
A/S Sydsjællands Frø Kompagni, Næstved ..	49	0	4.1
Markfrøkontoret v. A/S R. Th. Genefke, Hobro	46	0	4.3
Odder Frøkontor A/S, Odder	44	0	10.1
Dybro Jørgensen, Sindal	43	0	1.5
Skjern Markfrøkontor, Skjern	21	0	0
I alt i 1946—47...	4599	0.65	3.9
I alt forrige Aar (1945—46)...	6524	0.35	3.5

af de kontrollerede Forretningers Leveringer har svaret
1946—47 for Renhed, Spireevne og Ukrudtsindhold.

For hvert 100 kg Frø, Firmaet har leveret, har der i de Leveringer, der		For hvert 100 kg Frø, Firmaet har leveret af de Arter, for hvilke der skal garanteres med Hensyn til Ukrudtsindhold,			
medfører Erstatningspligt (Rubrik 2)	erringere end Aarets Gennemsnit (Rubrik 3)	har nedennævnte Antal kg haft for højt Indhold af Ukrudt i Forhold til		har der i de Leveringer,	
				der medfører Erstatningspligt (Rubrik 6)	hvis Ukrudtsindhold er højere end Aarets Gennemsnitstal (Rubrik 7)
manglet nedennævnte Antal kg rent spiredygtigt Frø i Forhold til		været nedennævnte Antal kg Ukrudt for meget i Forhold til			
Garantien	Aarets Gennemsnitstal	Garantien	Aarets Gennemsnitstal	Garantien	Aarets Gennemsnitstal
4	5	6	7	8	9
0.013	0.187	0	0.001	0	0.00008
0	0.317	0	5.9	0	0.0252
0	0.050	0.10	9.2	0.0005	0.0800
0	0.180	0	6.7	0	0.0273
0.580	0.729	0.14	2.9	0.0006	0.0096
0.020	0.102	0	4.4	0	0.0130
0	0.020	4.81	5.6	0.0308	0.0357
0	0.114	0.26	1.8	0.0018	0.0078
0	0.299	0.11	0.6	0.0053	0.0024
0.410	0.679	0	0.7	0	0.0088
1.320	1.570	0	1.4	0	0.0041
0	0.122	0	0	0	0
0.383	0.754	0	2.2	0	0.0088
0	0.091	0	1.8	0	0.0100
0	0.617	0	4.6	0	0.0245
0.124	0.611	0	1.9	0	0.0071
0	0.084	0	0.9	0	0.0032
0	0.430	0	1.1	0	0.0048
0.291	1.481	0	0	0	0
0	0.040	0	18.6	0	0.0503
0	0.353	8.16	21.9	0.0347	0.0820
0	0.184	0	10.7	0	0.0374
0	0.227	0	1.6	0	0.0055
0	0.251	0.12	8.3	0.0006	0.0401
0.309	0.446	0	7.7	0	0.0431
0.025	0.081	0.80	1.1	0.0264	0.0285
0.002	0.484	0	9.7	0	0.0324
0	0.674	0	0	0	0
0	0.528	0.18	1.5	0.0006	0.0047
0	0.025	0	0	0	0
0	0.014	0	10.7	0	0.0401
0	0.105	0	3.2	0	0.0080
0.046	0.924	0	0.1	0	0.0004
0	0.361	0	0.5	0	0.0013
0	0.447	0	8.4	0	0.0334
0	0.252	0	20.1	0	0.0672
0	0.275	0	0	0	0
0	0.688	0	4.4	0	0.0124
0	0.146	0	8.3	0	0.0218
0	0	0	0	0	0
0.065	0.274	0.10	2.0	0.0006	0.0077
0.025	0.176	0.03	1.4	0.0001	0.0061

to Rubrikker bør altsaa sammenholdes paa lignende Maade som omtalt for Rubrik 2 og 3.

Rubrik 6 viser, at 31 af de 40 kontrollerede Firmaer fuldt ud har overholdt deres Garantier med Hensyn til Ukrudtsindholdet, og kun 2 Firmaer har leveret nævneværdige Mængder af Frø, hvis Ukrudtsindhold har oversteget Garantien. Af Rubrik 7 ses det imidlertid, at mange Firmaer har leveret ret store Frøsmængder, hvis Ukrudtsindhold med mere end Latituden overstiger Aarets Gennemsnit. 2 Firmaer, som fuldt ud har opfyldt Garantierne, og altsaa staar med 0 i Rubrik 6, har dog, som Rubrik 7 viser, leveret henholdsvis 18.6 og 20.1 pCt. af det solgte Frø med et Ukrudtsindhold, der med mere end Latituden overstiger Aarets Gennemsnit. For 6 Firmaer har samtlige Leveringer svaret ikke blot til Firmaets Garanti, men ogsaa til Aarets Gennemsnit med Hensyn til Ukrudtsindhold, saa disse Firmaer staar med 0 baade i Rubrik 6 og 7, og for 6 andre har mere end 99 pCt. af Leveringerne svaret til Aarets Gennemsnit.

Endelig har man udregnet og i Rubrik 8 angivet, hvor mange kg Ukrudtsfrø der pr. 100 kg leveret Frø fandtes mere end garanteret i de Leveringer, for hvilke der er Erstatningspligt for Ukrudt, og i Rubrik 9 er paa tilsvarende Maade angivet, hvor meget Ukrudtsfrø der i de Leveringer, som ikke svarede til Gennemsnittet for Aaret, er for meget i Forhold til dette Gennemsnit.

I Tabellens næstnederste Linie har man for alle de Forhold, der omtales i Tabellen, anført de paagældende Værdier under eet for alle Firmaer, og i den nederste Linie er de tilsvarende Tal for 1945—46 anført.

Ialt er der af de Frøarter, Tabel 4 omfatter, kontrolleret 9695712 kg, hvoraf 63236 kg medfører Erstatningspligt for Mangler ved Renhed eller Spireevne. De Frøarter, der kontrolleres for Ukrudtsindhold, udgør i alt 6135186 kg, hvoraf 6042 kg medfører Erstatningspligt for Ukrudtsindhold.

11 Firmaer har solgt i alt 27 Partier Rødkløver, for hvilke der var garanteret »skræppefri«. Ved denne Garanti er Latituden 50 Skræppefrø pr. kg, og som det fremgaar af omstaaende Opstilling har 2 Partier medført Erstatningspligt, fordi Indholdet af Skræppefrø oversteg Latituden.

Af hver Prøve undersøges der 100 g for Indhold af Skræppefrø, og viser Undersøgelsen for højt Indhold, undersøges yderligere 100 g.

	Antal Partier undersøgt for Skræppe	Antal erstat- ningspligtige Partier
Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger .	13	0
Østergaards Frøavl A/S, Stensballe, Horsens	1	0
Fr. Dreyer, Aarhus	2	0
A/S Morsø Frøkontor, Nykøbing J.	1	1
M. Jørgensens Markfrøforretning A/S, Grejsdalen	1	0
N. C. Kraglund, Hjørring	1	0
Syd-Stevns & Herfølge Frøhandel, Herfølge	3	0
Sydfyns Frøavl A/S, Svendborg	2	0
Lolland-Falsters Frøhandel, Nykøbing F.	1	0
Det sjæll. Frøavlskom. A/S, Kalundborg	1	1
Alsisk Frøavl A/S, Sønderborg	1	0
I alt	27	2

21 af de Firmaer, hvis Salg har været underkastet den selv-virkende Kontrol, har solgt større eller mindre Mængder af Blandinger af Græs- og Kløverfrø — i alt 614573 kg, men af de Side 18 nævnte Grunde er der kun undersøgt Prøver af Frøblandinger for de i Tabel 5 nævnte 14 Firmaer.

Ved Salg af Frøblandinger skal det opgives, hvor mange Procent de indeholder af hver enkelt Frøart. Spireevnen samt Avlsland, Sort og Stamme skal opgives for hver Art, der indgaar i Blandingen. Endvidere opgives den samlede Renheds- og Ukrudtsprocent for Blandingen.

Blandingsforholdet kontrolleres ved almindelig Renhedsundersøgelse af de foreliggende Prøver. For Spiringens Vedkommende undersøges for hver Prøve kun enkelte af de Arter, som findes deri, væsentlig fordi en gennemført Spiringanalyse af alle de Arter, der findes i en saadan Prøve, vilde medføre et uforholdsmæssigt stort og derfor ogsaa meget bekosteligt Arbejde. Skønt Statsfrøkontrollen vælger forskellige Arter til Spiringundersøgelse, hvor der foreligger flere Prøver af samme Parti, eller hvor der foreligger flere Prøver af Frøblandinger fra samme Leverandør, er den Mulighed ikke udelukket, at Spireevnen af en eller anden Art, som indgaar i Blandingerne i smaa Mængder, ikke bliver kontrolleret. Kontrollen er altsaa ikke fuldt saa effektiv for Frøblandinger som for Frø, der sælges i ublandet Tilstand.

I Tabel 5 er anført forskellige Forhold vedrørende Kontrollen med Frøblandinger for hvert Firma, der har deltaget i dette Salg.

Tabel 5. Undersøgelser af Frøblandinger. 1946—47.

De kontrollerede Forretninger	Antal undersøgte Prøver	Antal Partier under Kontrol	Mængden af solgte Frøbland. i pCt. af Firmaets Salg af Kløver- og Græsfrø.	Erstatningspligt	
				Antal Partier, for hvilke der er Erstatningspligt	Erstatningspligtig Mængde Frøbl. i pCt. af Firmaets Salg af Kløver- og Græsfrø.
Jydsk Markfrøkontor, A/S, Randers.....	95	16	65.7	0	0
M. Jørgensens Markfrøforr., A/S, Grejsd., Vejle	20	8	50.4	0	0
Aktieselskabet Trifolium, København, Valby	18	7	7.7	1	0.1
A/S Det jydsk Frøavlskompani, Randers.	16	8	12.7	0	0
Central Compagniet A/S, Middelfart.....	12	8	26.2	0	0
A/S Dansk Frøhandel af 1935, Valby.....	10	7	3.5	1	0.1
Frøcontoret, Kolding.....	9	6	18.4	0	0
A/S Skive Markfrøkontor, Skive.....	9	5	21.6	0	0
Aktieselskabet Trifolium, Randers.....	8	8	18.5	0	0
I. C. Helm-Petersens Frøavl A/S, Aarhus..	7	8	31.8	0	0
Fr. Dreyer, Aarhus.....	7	6	5.3	0	0
Markfrøkontoret v. A/S R. Th. Genefke, Hobro.	3	3	5.8	0	0
Det sjæll. Frøavlskompani A/S, Kalundborg	1	1	3.3	0	0
Odder Frøkontor A/S, Odder.....	1	3	13.3	0	0
I alt ...	216	94		2	

Der er i 1946—47 under den selvvirkende Kontrol undersøgt 216 Prøver af 94 Frøblandinger. For 2 af disse Partier er der Erstatningspligt.

De Firmaer, som er under den selvvirkende Kontrol, har i Foraaret 1947 tilsammen solgt nedennævnte Mængder. Til Sammenligning er anført Salget under den selvvirkende Kontrol i de 3 foregaaende Aar.

	1947	1946	1945	1944
Kløverfrø.....	2 948 551 kg	3 153 216 kg	3 274 598 kg	2 797 076 kg
Græsfrø.....	2 969 642 »	3 106 814 »	3 107 419 »	2 752 618 »
Frøblandinger.....	614 573 »	594 183 »	492 308 »	394 102 »
Roefrø.....	2 521 887 »	2 720 783 »	2 769 547 »	2 396 729 »
Andet Markfrø....	1 255 632 »	1 227 946 »	1 344 826 »	1 097 373 »
Ialt ..	10 310 285 kg	10 802 942 kg	10 988 698 kg	9 437 898 kg

Der er i 1947 solgt 492657 kg mindre Frø under den selvvirkende Kontrol end i 1946, til Trods for at der er et Firma mere under Kontrol i Aar end i Fjor.

Tilbagegangen i Frømengden finder imidlertid sin Forklaring i, at det samlede Forbrug af Markfrø har været betydelig mindre i 1947 end Aaret før. Ifølge den Tælling af Markfrøsalget, som Landbrugsministeriet paa Forslag af Udvalget vedrørende Ind- og Udførsel af Frø i de senere Aar har ladet foretage, var det samlede Salg af Kløver-, Græs- og Roefrø bortset fra Sukkerroer til Fabriksbrug i 1946 13018000 kg og i 1947 12599000 kg, altsaa 419000 kg mindre end i 1946. Dette skyldes især en Tilbagegang i Salget af Rødkløverfrø, der i 1947 var ca. 170000 kg mindre end i 1946, og Hl.-Sneglebælg, hvoraf der i 1947 solgtes 133000 kg mindre end Aaret før, og endelig Frø af Foderbeder, hvor Tilbagegangen ligeledes var 133000 kg.

Sammenholdt med den forannævnte Tælling af det samlede Forbrug har Salget under den selvvirkende Kontrol i 1947 udgjort 73 pCt. af Kløver- og Græsfrøsalget og 70 pCt. af Roefrøsalget mod henholdsvis 73 og 74 pCt. i 1946.

Da den omtalte Tælling af det samlede Forbrug ikke omfatter Grønfoderplanter, kan det ikke beregnes, hvor stor en Del af Salget af disse Arter der er under den selvvirkende Kontrol. Det kontrollerede Salg af »Andet Markfrø« har i 1947 været 27686 kg større end i 1946.

Ved Studium af Tabellerne 4 og 5 bør man erindre, at Frøets Værdi som Sædevarer ikke alene er bestemt af de Egenskaber, der er omhandlede i Tabellerne, men tillige i høj Grad af dets Herkomst (Avlsland, Sort og Stamme). For nogle Frøarters Vedkommende er dette Forhold af saa afgørende Betydning, at Frø fra det bedste Avlssted eller af den bedste Stamme absolut bør foretrækkes, selv om det i Renhed eller Spireevne ikke helt kan staa Maal med, hvad der udbydes fra mindre heldige Avlssteder eller af 2. Klasses Stammer.

I Erkendelse af dette Spørgsmaals Vigtighed er det i Overenskomsten om den selvvirkende Kontrol fastsat, at Firmaerne paa Bestillingssedler m. v. skal opgive Avlsland, Sort og Stamme for alle Partier.

Nogen Kontrol vedrørende disse Forhold foretages ikke, men paa Grundlag af de fra Firmaerne modtagne Oplysninger har man udarbejdet Oversigterne, der findes i Tabellerne 6 og 7.

I Tabel 6 er for Frø af Græsmarksplanterne dels angivet, hvor mange pCt. hver Art udgør af det samlede Salg af Kløver- og Græsfrø, dels, hvorledes Frø fra forskellige Avlslande eller i visse Tilfælde af forskellige Stammer er repræsenteret inden

Tabel 6.

Oversigt over, hvorledes Salget af Kløver- og Græsfrø under den selvvirkende Kontrol i Foraaret 1947 har fordelt sig med Hensyn til Arter, Avlsland og Stammer.

Art, Avlsland og Stamme	Procentisk For- deling inden for Arten	Procent af det saml. Salg af Klø- ver- og Græsfrø	Art, Avlsland og Stamme	Procentisk For- deling inden for Arten	Procent af det saml. Salg af Klø- ver- og Græsfrø
Tidlig Rødkløver:		6.3	Alsikekløver:		1.3
Stammer med Romertal II.	27.3		Danmark	78.1	
do. do. Romertal I.	9.5		Sverige	21.9	
Hjelm og Lofa	17.2		Humle-Sneglebælg:		10.1
Blandinger af danske St.	1.4		Danmark	100.0	
Udenlandsk	44.6		Lucerne:		4.6
Halvsild. Rødkløver:		18.5	Udenlandsk (europæisk) ...	33.6	
Stammer med Romertal II.	70.4		Danmark	0.1	
do. do. Romertal I.	28.4		Grimm St. (amer. og kanad.) ..	66.3	
Andre danske Stammer ...	1.2		Gul Rundbælg:		0.1
Hvidkløver:		8.3	Danmark	99.6	
Morsø Øtofte, Morsø Bjørndr.,			Polen	0.4	
Morsø Øtofte I. K., Morsø Ø.			Alm. Kællingetand:		0.6
Hunderup og Morsø	69.9		Danmark	61.9	
Strynø	0.9		Udenlandsk	38.1	
Anden dansk Avl	0.2		I alt Bælgplantefrø ...		49.8
Vild engelsk	12.8				
Udenlandsk	16.2				
Timothe:		6.0	Stivbl. Svingel:		—
Stammer med Romertal I.	98.0		Danmark	49.8	
Andre danske Stammer ...	2.0		Dansk/Udenlandsk	50.2	
Alm. Rajgræs:		23.6	Ager-Hejre:		1.1
Pajbjerg I, tidlig	39.6		Øtofte	49.3	
Øtofte, do.	0.3		Svaløf	17.5	
Andre tidlige Stammer ...	0.6		Anden dansk Avl	33.2	
Øtofte I, sildig	35.4		Hundegræs:		5.0
E. F. 79, do.	0.5		Stammer med Romertal I	84.8	
E. F. Hunsballe I, sildig ...	23.6		Olsgaard	13.3	
Ital. Rajgræs:		6.4	Anden dansk Avl	1.9	
E. F. 486	42.5		Eng-Rævehale:		—
Roskilde	46.2		Finland	100.0	
Hinderupgaard	0.8		Alm. Rapgræs:		0.4
Tystofte 152	10.5		Danmark	100.0	
Eng-Svingel:		6.9	Eng-Rapgræs:		0.5
Stammer med Romertal I.	89.8		Danmark	100.0	
Lyngbj.	10.2		Stortoppet Rapgræs:		—
Rød Svingel:		0.3	Danmark	100.0	
Danmark	100.0		I alt Græsfrø ...		50.2

Tabel 7.

Oversigt over, hvorledes Salget af Roefrø under den selvvirkende Kontrol i Foraaret 1947 har fordelt sig med Hensyn til Arter, Sorter og Stammer.

Art, Sort og Stamme	Procentisk For- deling inden for Arten	Procent af det samlede Salg af Roefrø	Art, Sort og Stamme	Procentisk For- deling inden for Arten	Procent af det samlede Salg af Roefrø
Foderbeder:		71.7	Turnips:		1.3
Barres Øtofte IX	16.1		Yellow Tank., Hinderupg. IX	4.4	
» Tystofte, Øtofte IX...	3.1		» » Roskilde IX..	22.9	
» Tystofte VIII.....	0.1		» » Pajbjerg IX ..	34.7	
» Strynø IX	12.1		» » Trifolium VII.	0.4	
» Ferritslev IX.....	0.1		» » Hinderupg. VII	2.8	
Fodersukkerroe, Bjergby VIII	—		Fynsk Bortf., Hundslev VII	7.3	
» Pajbjerg Korsroe IX ..	23.9		» » Roskilde VII.	10.6	
» » Rex IX	26.0		» » Pajbjerg VII.	0.6	
» Gul Øtofte IX.....	7.4		» » Dæhnfeldt...	2.6	
» Hvid » IX.....	3.7		Høst-Turnips, Roskilde VII.	1.7	
Anden Fodersukkerroe	0.5		Østersundom, Amagerg. V.	1.6	
Sukkerroe, Øtofte	—		Grey stone, Amagergaard V	2.1	
» Pajbjerg IX	0.3		Maj-Turnips, Roskilde B ..	2.4	
» Hunsballe IX.....	6.7		Andre hvidkødede Turnips.	5.6	
Gulerod:		0.7	Kaalroe:		26.3
Stammer med Romertal VII.	70.0		Bangholm Øtofte IX	2.0	
Andre Gulerødder	30.0		» Hunsballe IX.....	4.1	
			» Hunsballe VIII	1.5	
			» Wiboltt IX	3.4	
			» Wiboltt VIII	1.6	
			» Hinderupgaard IX....	1.6	
			» Wilby Øtofte IX.....	25.5	
			Anden Bangholm	0.2	
			Wilhelmsb. Hunsballe VIII.	1.5	
			» Øtofte IX & D	29.0	
			» Dæno IX	0.1	
			» Trifolium IX	29.5	

for Arten. En vandret Streg i Rubrikkerne betyder, at det paa-gældende Tal er mindre end 0.05.

Hvor flere Avlssteder er opført paa samme Linie, betyder det, at nogle Partier er opgivet at være fra det ene, andre fra det andet Avlssted. Paa tilsvarende Maade skal det læses, hvor flere Stammer er opført sammen.

Man vil lægge Mærke til, at udenlandsk Avl af Tidlig Rød-kløver, som i en Aarrække ikke har spillet nogen nævneværdig

Rolle i Forbruget, i 1947 udgør henimod Halvdelen af Salget, ligesom der ogsaa er solgt en ret stor Mængde udenlandsk Hvidkløverfrø. Den daarlige Avl her i Landet i 1946 nødvendigjorde Indførsel af disse to Arter.

Salget af Lucernefrø er steget baade absolut og relativt, og Frøet er i 1947 for de to Tredjedeles Vedkommende indført fra Amerika og Kanada, medens vi i en Aarrække forud har været henvist til at bruge europæisk Lucernefrø, hvoraf meget af den mindre velegnede italienske.

I Tabel 7 er givet en Oversigt over, hvorledes Forbruget af Røefrø under den selvvirkende Kontrol i 1946 har fordelt sig, dels efter Arterne, dels inden for Arterne efter Sorter og Stammer.

Med Hensyn til Fordelingen af Stammerne inden for den enkelte Art maa det antages, at Stammer, der ejes af Firmaer, der er under den selvvirkende Kontrol, er stærkere repræsenteret i det kontrollerede Salg end i Landets samlede Forbrug, og at det forholder sig omvendt med Stammer, hvis Ejere ikke er under den selvvirkende Kontrol.

Til Belysning af den Forskydning henimod Brug af mere tørstofrige Bederoer, som har fundet Sted i en Aarrække, anføres nedenfor den procentiske Fordeling af Salget af Bederoer under den selvvirkende Kontrol i Aarene 1934—47, saaledes at der er taget Gennemsnit for 7 to-aarige Perioder fra 1934 til 1947.

For 1947 er Procenterne 31.5, 61.5 og 7.0 for henholdsvis Runkelroer, Fodersukkerroer og Sukkerroer.

	1934	1936	1938	1940	1942	1944	1946
	1935	1937	1939	1941	1943	1945	1947
Runkelroer.....	83 pCt.	73 pCt.	59 pCt.	43 pCt.	40 pCt.	36 pCt.	32 pCt.
Fodersukkerroer	7 »	14 »	29 »	45 »	49 »	55 »	60 »
Sukkerroer.....	10 »	13 »	12 »	12 »	11 »	9 »	8 »

Som allerede nævnt er Meddelelserne i Tabel 6 og 7 byggede paa Firmaernes Opgivelser om de nævnte Forhold, idet den selvvirkende Kontrol ikke omfatter Kontrol af Frøets Sorts- og Stammeægthed.

Ud fra den Opfattelse, at den selvvirkende Kontrol ikke fuldt ud løser sin Opgave over for Frøforbrugerne, naar et saa vigtigt Forhold som Frøets Ægthed ikke kontrolleres, er der aabnet Adgang for Firmaerne til at faa kontrolleret ogsaa Ægt-

heden af det Roefrø og Kløverfrø, de sælger under den selv-virkende Kontrol.

De Regler, hvorefter Frøkontrollen paatager sig at foretage denne Kontrol, er anført i Statsfrøkontrollens Aarsberetning for 1929—30 (Tidsskrift for Planteavl, 36. Bind. Side 775), og i Forbindelse dermed er der gjort Rede for det hidtidige Forløb af denne Side af Kontrolvirksomheden.

Endnu har ingen Firmaer ønsket at underkaste deres Salg denne Ægthedskontrol.

Følgende Firmaer er med Udgangen af Sæsonen 1946—47 gaaet ud af den selv-virkende Kontrol: Aktieselskabet Trifolium, Randers, — Aktieselskabet Trifolium, København, Valby, — Lolland-Falsters Frøhandel, Nykøbing F., — Maribo Frøkontor, Maribo, — E. Danielsen & Larsen A/S, Nakskov og Valby, — Skjern Markfrøkontor, Skjern, og Central Compagniet A/S, Mid-delfart.

VII. Undersøgelser vedrørende Sorts- og Stammeægthed samt Sygdomsangreb.

1. Adskillelse af Varieteter og Sorter i Laboratoriet.

a. Sortsrenhedsundersøgelse af Byg.

Undersøgelserne i Laboratoriet for Sortsrenhed af Byg har i Aaret 1946—47 omfattet 1662 Prøver, hvoraf 126 er undersøgt til Garantibrug og 1536 til Vejledning. Af det nævnte Antal Prøver er 1627 indsendt af Korn- og Saasædhandlere, 22 af Landmænd og Landbrugsorganisationer, 2 af Bryggerier, 1 af Kriminalpolitiet, og 10 er undersøgt for Statsfrøkontrollens egen Regning.

De 1662 Prøver fordeler sig efter det ved Indsendelsen op-givne Sortsnavn saaledes:

Opgivet Sortsnavn	Antal Prøver	pCt. af det samlede Antal Prøver	Opgivet Sortsnavn	Antal Prøver	pCt. af det samlede Antal Prøver
Maja Byg	599	36.0	Ymer-Byg	78	4.7
Kenia-Byg	415	25.0	Drot-Byg	38	2.3
Rigel-Byg	144	8.7	Balder-Byg	2	0.1
Freja-Byg	180	10.3	Carlsberg-Byg	1	0.1
Abed Archer-Byg	103	6.2	Lenta-Byg	8	0.5
Engelsk Archer-Byg	34	2.0	Alfa-Byg	10	0.6
Archer-Byg	34	2.0	Uden Sortsbetegnelse	16	1.0

Sammenlignes Opstillingen med den tilsvarende for Aaret forud, vil det fremgaa, at den procentiske Fordeling efter Sorten kun er ændret i ringe Grad; dog har der for Maja-Byg været en mindre Tilbagegang, hvilket skyldes, at nyere Sorter som Rigel- og Ymer-Byg begynder at gøre sig gældende og optræder i Tabellen med henholdsvis 144 og 78 Prøver eller 8,7 og 4,7 pCt.

De Prøver, der er benævnt Archer-Byg, bestaar antagelig overvejende af Abed Archer og Engelsk Archer, men da de forskellige Archer-Sorter ikke kan adskilles i Laboratoriet paa Grundlag af Kærnerne, kan nogle af Prøverne ogsaa være af anden Sort inden for denne Gruppe.

Den langt overvejende Del af Prøverne, der i Laboratoriet er undersøgt for Sortsrenhed, stammer fra Bygpartier, der har været underkastet den af Statsfrøkontrollen udøvede Kontrol med Sædekorn.

Tabel 8. Fordelingen af undersøgte Bygprøver 1946—47 efter Indhold af fremmed Sort.

pCt. fremmed Sort	Maja	Kenia	Rigel	Freja	Abed Archer	Engelsk Archer	Archer	Ymer	Drot	Balder	Carlsberg	Lenta	Alfa	I alt	
														Antal	pCt.
0.....	575	366	134	160	71	27	17	77	36	2	1	8	10	1484	90.4
0.1— 1.0	15	30	8	10	20	5	10	1	2	0	0	0	0	101	6.2
1.5— 5.0	3	4	1	5	5	1	3	0	0	0	0	0	0	22	1.3
5.5— 8.0	1	3	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	6	0.4
8.5—14.5	0	6	0	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	9	0.5
15.0—50.0	0	4	0	1	2	0	2	0	0	0	0	0	0	9	0.5
over 50.0 ell. inds. under forkert Sortsbetegnelse.	3	1	0	2	1	0	4	0	0	0	0	0	0	11	0.7
I alt.....	597	414	143	180	100	34	37	78	38	2	1	8	10	1642	100.0

I Tabel 8 findes en Opgørelse over Sortsrenheden af 1642 Prøver. De øvrige 20 undersøgte Prøver er ikke anvendelige i denne Opgørelse.

De Prøver, der er indsendt uden Angivelse af Sortsnavn, er medregnet under den Sort, som ved Undersøgelsen viste sig at være stærkest repræsenteret i Prøven.

I Sorterne af Archer-Byg findes ligesom sidste Aar forholdsvis mange Prøver med stort Indhold af fremmed Sort, hvilket antagelig skyldes, at disse Sorter oftest dyrkes paa Ejendomme,

hvor der tillige dyrkes anden Sort og derfor er stærkt udsat for Indblanding. For Maja-, Kenia- og Rigel-Byg gælder, at Sortsrenheden antagelig er lidt mindre, end Tabellen giver Udtryk for, da disse Sorter vanskeligt lader sig adskille fuldstændigt, hvorfor en mindre Indblanding af den ene i den anden ikke altid kan fratages.

Følgende Oversigt viser, hvorledes Sortsrenheden har været i 1946—47 sammenlignet med de 9 foregaaende Aar.

pCt. Kærner af fremmed Sort	1937	1938	1939	1940	1941	1942	1943	1944	1945	1946
	-38	-39	-40	-41	-42	-43	-44	-45	-46	-47
0	33	36	59	73	77	80	86	90	89	91
0.1—1.0	26	30	21	14	11	10	7	6	6	6
1.5—5.0	13	14	8	5	6	3	2	1	2	1
5.5—8.0	5	3	3	1	2	1	1	—	—	—
over 8.0	23	17	9	7	4	6	4	3	3	2

— betyder, at Tallet ligger under 0,5 pCt.

Tallene i Oversigten angiver Procenten af Prøver, der falder i de anførte Sortsrenhedsklasser. Sortsrenheden er tiltaget væsentligt i de senere Aar, hvilket skyldes, dels at Antallet af Prøver af Maja- og Kenia-Byg, der gennemsnitlig har en høj Sortsrenhed, er steget forholdsvis stærkt, dels at Antallet af Prøver, der stammer fra Bygpartier under Sædekornskontrollen, hvis Sortsrenhed ligeledes gennemgaaende er høj, ogsaa er steget meget stærkt.

Som Oversigten viser, er der i 1946—47 kun fundet Kærner af fremmed Sort i 9 pCt. af Prøverne, medens der for 9—10 Aar siden var Kærner af fremmed Sort i 65—70 pCt. af disse. I Overensstemmelse hermed ses det, at den Del af Prøverne, der havde over 8.0 pCt. fremmed Sort — i Løbet af den i Oversigten anførte Periode — er faldet fra ca. 20 pCt. til 2 pCt.

b. Adskillelse af Hvid og Gul Havre.

I Beretningsaaet er 1183 Havreprøver undersøgt for Indhold af Kærner af anden Farve. 1161 Prøver er opgivet at være Hvid Havre, medens 22 ifølge det opgivne Sortsnavn er Gul Havre. 100 Prøver er indsendt specielt for denne Undersøgelse eller i Forbindelse med andre Laboratorieundersøgelser, medens 1083 er Prøver indsendt til Undersøgelse i Kontrolmarkerne, og ovennævnte Laboratoriebestemmelse er et Led i Sortsrenhedsbestemmelsen.

I Tabel 9 er 1166 Prøver grupperet sortsvis efter Indholdet af Kærner med afvigende Farve. 17 Prøver er ikke anvendelige i denne Opgørelse.

Tabel 9. Oversigt over Havreprøvernes Indhold af Kærner med afvigende Farve.

pro Mille Kærner med afvigende Farve	Fold	Ørn	Staal	Stjerne	Sejr	Minor	Opus	Opus II	Guldregn II	Stand	Hede	Højer 10	I alt	
													Antal	pCt.
0	29	4	56	1	3	23	0	0	0	0	0	0	116	9,9
0.1—1.0	358	110	349	7	10	79	2	2	5	0	1	1	924	79,2
1.1—5.0	5	13	4	0	2	3	18	0	13	0	0	0	58	5,0
5.1—10.0	1	1	0	0	0	1	60	0	1	0	0	0	64	5,5
10.1—50.0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
50.0—500.0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	2	0,2
Inds. under forkert Sortbetegnelse.....	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	2	0,2
I alt.....	393	129	409	8	15	106	80	2	21	1	1	1	1166	100,0

9,9 pCt. af Prøverne har været helt fri for Kærner af anden Farve. Langt den største Del af Prøverne, nemlig 79,2 pCt., indeholder fra 0,1—1,0 pro Mille og Størstedelen af disse kun ganske enkelte Kærner pr. kg.

Af Tabellen fremgaar endvidere, at Sorten Opus-Havre gennemgaaende har betydeligt større Indhold af gule Kærner end de øvrige hvide Havresorter. Aarsagen hertil er, at denne Sort er udsendt fra Forædleren med et Indhold af 5—10 pro Mille gule Kærner. Dette gælder ikke Opus II. Endelig ses, at Prøver af den gule Havresort Guldregn II er stærkere forurenede med fremmede Kærner end Prøver af de hvide Sorter, bortset fra Opus-Havre. Dette Forhold skyldes antagelig i det væsentlige to Aarsager. For det første dyrkes Hvid Havre i langt større Udstrækning end Gul Havre. Paa Gaarde, Kornlagre, eller andre Steder, hvor der arbejdes med Korn, vil et Parti Gul Havre derfor meget ofte være udsat for at komme i Berøring med Hvid Havre, medens Partier af denne Varietet under Behandlingen fra Høst til Udsaaning i mange Tilfælde ikke kommer i Berøring med Gul Havre. For det andet viser adskillige Undersøgelser, at der i Gul Havre forekommer flere Udspaltninger af anden Kærnefarve end i Hvid Havre.

2. Undersøgelser i Kontrolmarkerne.

Arbejdet i Kontrolmarkerne vedrørende Ægthedsundersøgelser samt Undersøgelser for Sygdomsangreb er igen vokset

meget betydeligt, hvilket især skyldes den stadig stigende Interesse for Statsfrøkontrollens Kontrol med Sædekorn.

I Aaret 1947 har Kontrol dyrkningen omfattet 4777 Prøver, der har været udsaaet i 19177 Parceller paa et samlet Areal af 30.7 ha.

a. Korn og Bælgsæd.

Kontrolmarkerne med Korn og Ærter har i 1947 været beliggende paa Albertslund pr. Taastrup og Mørkhøjgaard pr. Herlev.

Paa Grund af det daarlige Høstvejr i 1946 indkom en stor Part af de Prøver af Vintersæd, der ønskedes kontroldyrket, ret sent, saa Udsaaningen først kunde paabegyndes den 1. Oktober. Den langt overvejende Del af Prøverne blev herefter saet i Dagene indtil den 12. Oktober; men en Del Prøver kom dog Statsfrøkontrollen saa sent i Hænde, at Udsaaningen først kunde ske noget senere, hvorfor denne først var helt afsluttet den 19. Oktober. Udsaaning paa saa sent et Tidspunkt med de smaa Haandsaamaskiner, det er nødvendigt at anvende til dette Arbejde, er imidlertid ofte paa Grund af vaad og ubekvem Jord yderst vanskelig og giver jævnlig Anledning til, at Parcellerne ikke faar den ensartede Udvikling, der er af saa stor Værdi for de paafølgende Undersøgelser.

Spiringen af Vintersædprøverne foregik tilfredsstillende, og da Vejrforholdene i Efteraarsmaanederne var gunstige for den følgende Vækst, havde de allerfleste Prøver, før Vinteren satte ind, trods den sene Saaning naaet en Udvikling, der maatte anses for ret tilfredsstillende. Den lange, haarde Vinter med paafølgende Foraars tørke skadede imidlertid Plantebestanden i Hvedeparcellerne i saa stærk Grad, at man ved Besigtigelse i Foraaret 1947 maatte skønne, at Parcellerne ikke vilde kunne danne Grundlag for en sikker Undersøgelse, hvorfor alle Hvedeparceller maatte opgives og ompløjes. For Rugens Vedkommende kunde Kontrol dyrkningen gennemføres, men ogsaa Rugparcellerne var ret stærkt skadede, og i enkelte Tilfælde maatte der paa Grund heraf tages Forbehold vedrørende Resultatet af Undersøgelsen.

Saaningen af Vaarsædsprøverne kunde som Følge af det sene Foraar først paabegyndes den 19. April, altsaa ca. 3 Uger senere end normalt. Den overvejende Del af Prøverne blev herefter saet i Dagene indtil den 1. Maj, men enkelte Prøver, der

modtoges meget sent, kunde først udsaaes i de første Dage af Maj Maaned.

Springen af Vaarsædsprøverne forløb godt, og den efterfølgende Vækst foregik ligeledes udmærket trods den tørre Forsommer, saa Plantebestanden naaede en Udvikling, der var vel-egnet for de følgende Undersøgelser.

Skønt Saaningen som nævnt begyndte meget sent, kunde Undersøgelserne vedrørende Sygdomsangreb og Sortsrenhed paa-begyndes omtrent paa samme Tid som i tidligere Aar med mere normal Saatid, da Udviklingen paa Grund af den tørre og varme Forsommer blev fremskyndet i saa høj Grad, at Skridningen for de først saaede Prøver af Byg fandt Sted allerede omkring Midten af Juni Maaned.

Af Korn og Ærter blev der i 1947 udsaaet 3679 Prøver til Undersøgelse. I 1946 var der udsaaet 3292 Prøver. Stigningen udgør 387 Prøver eller ca. 12 pCt. Af de 3679 Prøver er 66 undersøgt i Forbindelse med Sortsbestemmelsen i Laboratoriet, og 194 er Maale- og Studieprøver; disse 260 Prøver er undersøgt for Statsfrøkontrollens Regning. For 43 af de indsendte Prøver blev Undersøgelsen opgivet, efter at Udsaaningen var foretaget, idet Plomberingen som kontrolleret Sædekorn af de paagældende Partier blev annulleret paa Grund af mangelfuld Kvalitet. Da alle Prøver Vinterhvede, hvoraf 407 indsendte Prøver samt 2 Prøver Vinterrug som foran nævnt udgik som Følge af Frostskade, maa disse ligeledes fradrages i Tallet for undersøgte Prøver. De indsendte, undersøgte Prøver udgør herefter 2967, og kun disse er taget med i de følgende Opstillinger. Af de 2967 Prøver er 2958 indsendt af Sædekornshandlere, og kun 9 er indsendt direkte fra Landmænd eller fra Landbrugsorganisationer. 2945 Prøver er indsendt til Sortsrenheds- og Sygdomsundersøgelse til Garantibrug, 15 til Sortsrenhedsundersøgelse til Garantibrug og 7 til vejledende Sortsrenhedsundersøgelse. 2216 Prøver stammer fra den af Statsfrøkontrollen udøvede Kontrol med Sædekorn.

De 2967 undersøgte Prøver fordeler sig efter Arter og Varieteter saaledes:

Vinterrug	221 Prøver	Byg	1644 Prøver
Vaarrug	3 do.	Havre	1063 do.
Vaarihvede	21 do.	Ært	15 do.

I Tabel 10 er opført Resultaterne af Sygdomsundersøgelserne for 2944 Prøver, idet 23 Prøver er udgaaet for denne Undersøgelse.

Stængelbrand er ikke fundet i Rugprøverne. Denne Sygdom, der for en Del Aar siden var meget udbredt, synes nu at være sjælden, hvilket antagelig skyldes, at den forholdsvis let bekæmpes ved den Afsvampning, som nu foretages af den langt overvejende Del af de Rugpartier, der anvendes som Sædekorn. De to Brandformer, der angriber Hvede, er ikke fundet i de undersøgte Prøver af Vaarhvede. Stribesygeangrebet i Byg har været meget begrænset. Over 90 pCt. af Prøverne var helt fri herfor, og i alle de Tilfælde, hvor Stribesyge er fundet, var Angrebet svagt. Ingen Prøve havde over 1.0 pro Mille.

Tabel 10. Oversigt over Angreb af Brand og Stribesyge i Kontrolmarkerne i 1947.

Kornart og Sygdomsangreb	pro Mille angrebne Planter				
	0	0.1-1.0	1.1-10.0	10.1 og der-over	Stærkeste Angreb
Vinterrug, Antal Prøver med Stængelbr.	218	0	0	0	0
Vaarrug, » » » » » »	3	0	0	0	0
Vaarhvede, » » » Støvbrand	21	0	0	0	0
do. » » » Stinkbrand	21	0	0	0	0
Byg, » » » Stribesyge	1496	144	0	0	0.6
do. » » » Nøgen Brand	192	591	815	42	40.3
Havre, » » » » » »	977	78	7	0	4.1

Som det var Tilfældet i de nærmest foregaaende Aar, var Angrebet af Nøgen Bygbrand igen i Aar meget udbredt, hvilket ogsaa kom til Udtryk i Kontrolmarkerne. Over Halvdelen af Prøverne havde mere end 1 pro Mille Nøgen Brand, og Angreb paa over 10 pro Mille var ret hyppige. Det skal dog bemærkes, at Angrebet af Nøgen Bygbrand i de kontroldyrkede Partier gennemgaaende har været betydelig mindre end de stærke Angreb, der ifølge Iagttagelser og Oplysninger fra forskellige Side gennemgaaende er konstateret i Bygmarker Landet over. Aarsagen hertil er uden Tvivl, at et betydeligt Antal af de kontroldyrkede Partier er varmtvandsafsvampede, eller at de er udvalgt af Partier, der Aaret forud kun havde ringe Angreb af Nøgen Brand.

Angreb af Nøgen Brand i Havre er i de senest foregaaende Aar kun konstateret i meget faa Prøver. I Beretningsaaret er Nøgen Brand imidlertid fundet i et ret betydeligt Antal Prøver, nemlig i 85 af 1062 undersøgte Prøver af Havre. Angrebet har

dog i de fleste Tilfælde været ret svagt, kun i 7 Prøver fandtes over 1.0 pro Mille.

Tabel 11 viser Angrebet af Nøgen Brand i Byg i forskellige Aar.

Tabel 11. Angreb af Nøgen Brand i Byg i forskellige Aar.

	pCt. Prøver med Angreb af Nøgen Brand i pro Mille									Antal Prøver i alt
	0	0.1—1.0	1.1—2.0	2.1—3.0	3.1—4.0	4.1—5.0	5.1—10.0	10.1—20.0	20.1 og derover	
1935—40.	18	53	12	6	2	2	5	2	0	412
1941.....	18	40	19	10	6	2	5	0	0	148
1942.....	17	52	16	6	4	2	2	1	—	332
1943.....	6	23	14	11	10	6	20	8	2	438
1944.....	8	28	16	7	6	6	17	10	2	741
1945.....	9	30	17	9	7	4	14	5	5	1203
1946.....	15	38	19	7	4	3	8	5	1	1395
1947.....	12	36	22	11	6	4	7	2	—	1640
I alt...	12	35	18	9	5	4	10	5	2	6309

— betyder, at Tallet ligger under 0.5 pCt.

Det fremgaar af Tabellen, at Angrebet af Nøgen Brand i Byg i 1947 har været af omtrent samme Omfang som i 1946, men knapt saa stærkt som de foregaaende Aar.

Ved at sammenligne Brandangrebet i Udsædspartier og Avlspartier efter disse, hvilket er muligt for Partier under Statsfrøkontrollens Sædekornskontrol, kan det vises, at Brandangrebets Størrelse i et Udsædsparti paavirker Størrelsen af Angrebet i Avlen, saaledes at højt Brandangreb i Udsæden gennemgaaende giver højt Angreb i Avlen. Det ret store Angreb i 1947 kan saaledes for en Del skyldes Udsædspartierne, idet disse i Betragtning af det gennemsnitlige, ret høje Angreb i 1946 maa antages gennemgaaende at have haft et højere Brandindhold og derfor har frigjort flere Brandsporer end i Aar med mindre Angreb af Nøgen Brand. Dog maa det erindres, at det ikke alene er Mængden af de tilstedeværende Brandsporer, der er afgørende for Infektionens Størrelse, men maaske i højere Grad de Betingelser for Smitte, som Vejr- og Jordbundsforhold frembyder i Byggens Blomstringstid. Endvidere spiller aabenbart Temperatur- og Jordbundsforhold under Byggens Spiring og Vækst det følgende Foraar en betydelig Rolle for Svampens Udvikling og Tilsynekomst ved Skridningen. Disse Forhold er dog endnu ikke fuldt klarlagt.

I Tabel 12 er 6009 Bygprøver, der er undersøgt i de sidste 13 Aar, fordelt, saa Brandangrebets Størrelse i de forskellige Sorter fremgaar.

Tabel 12. Angreb af Nøgen Brand i forskellige Bygsorter i Aarene 1935—1947.

Sort	pCt. Prøver med Angreb af Nøgen Brand i pro Mille									
	0	0.1—1.0	1.1-2.0	2.1-3.0	3.1-4.0	4.1-5.0	5.1-10.0	10.1-20.0	20.1 og derover	Antal Prøver i alt
Maja . . .	6	36	21	10	6	4	13	3	1	2375
Kenia . . .	7	47	21	8	5	3	7	2	—	1899
Archer . .	59	40	1	—	0	0	0	0	0	620
Freja *) . .	3	17	20	11	9	7	18	13	2	688
Rigel *) . .	9	15	9	9	6	4	17	15	16	427
I alt . . .	12	36	18	8	6	4	10	4	2	6009

*) Kun for 1943—47.

— betyder, at Tallet ligger under 0.5 pCt.

De forskellige Sorter af Archer-Byg synes at forholde sig ens over for Nøgen Brand og er derfor slaaet sammen til een Gruppe. Tabellen viser tydeligt, at Archer angribes langt mindre end de øvrige Sorter. Kenia og Maja synes at forholde sig omtrent ens, dog har Maja gennemgaaende haft noget stærkere Angreb end Kenia. De undersøgte Prøver af Freja-Byg har haft stærkere Angreb end Kenia og Maja, og dette gælder i endnu højere Grad for Rigel-Byg. Det skal dog her bemærkes, at Freja og Rigel-Byg faar en noget ugunstig Placering i Tabellen paa Grund af, at alle Prøver af disse to Sorter er undersøgt i de sidste 5 Aar, da Brandangrebet i Byg har været særlig stort, medens det for de øvrige Sorter gælder, at ca. en Femtedel af Prøverne er undersøgt i Aarene forud, da Angrebene af Nøgen Brand var gennemgaaende mindre.

For at faa et bedre Sammenligningsgrundlag for Sorternes Forhold over for Nøgen Brand er i Tabel 13 angivet Angrebet af Nøgen Brand for de forskellige Sorter udelukkende for de Prøver, der er undersøgt i 1947.

Tabellen omfatter ogsaa varmtvandsafsvampede Partier, da disse ikke altid kan identificeres. Da imidlertid en Sort faar en forholdsvis gunstig Stilling i Tabellen, saafremt forholdsvis mange af Prøverne inden for den paagældende Sort er varmtvandsafsvampede, maa Tabellen tages med et vist Forbehold som Udtryk for, i hvilken Grad Sorterne angribes af Nøgen Brand.

Ifølge de Oplysninger, der foreligger, stammer en større Del af Rigel-Bygprøverne fra varmtvandsafsvampede Partier, end Tilfældet er for de øvrige Sorter.

Udover de 1478 Prøver, der er opført i Tabel 13, er der, som det fremgaar af Tabel 11, undersøgt yderligere 162 Prøver for Nøgen Brand i Aaret 1947. Disse Prøver var af Sorterne Drot, Ymer, Balder, Alfa med flere, der ikke er anført i Tabel 13.

Tabel 13. Angreb af Nøgen Brand i forskellige Bygsorter i Aaret 1947.

Sort	pCt. Prøver med Angreb af Nøgen Brand i pro Mille									Antal Prøver i alt
	0	0.1-1.0	1.1-2.0	2.1-3.0	3.1-4.0	4.1-5.0	5.1-10.0	10.1-20.0	20.1 og derover	
Maja	7	35	26	12	7	3	7	2	1	580
Kenia	8	55	23	7	3	1	3	0	0	431
Archer	58	41	1	0	0	0	0	0	0	114
Freja	8	18	25	14	10	9	10	5	1	177
Rigel	4	16	18	18	12	6	18	7	1	176
I alt	11	37	22	10	6	4	7	2	1	1478

En Opstilling efter Indholdet af fremmed Sort i 2728 Prøver af Vaarhvede, Byg og Havre, undersøgt i 1947, er givet i Tabel 14.

I 2069 Prøver, eller ca. 76 pCt. af det samlede Antal, er der ved Undersøgelsen af de 10—14000 Planter, der er undersøgt pr. Prøve, fundet Planter af fremmed Sort. Af disse 2069 Prøver har Indholdet imidlertid i 1896 Prøver eller ca. 90 pCt. Tilfælde været højst 1 pro Mille. 30 Prøver havde over 10 pro Mille fremmed Sort, og for 4 Prøver viste det sig, at disse ikke svarede til det opgivne Sortsnavn.

Sortsrenheden af de i 1947 undersøgte Prøver er gennemsnitlig højere end for Aaret 1946, da der fandtes Planter af fremmed Sort i over 80 pCt. af Prøverne, ligesom de Prøver, hvori fremmed Sort fandtes, i 1946 gennemgaaende havde større Indhold. Den højere Sortsrenhed i 1947 skyldes, at alle Prøver af Vinterhvede i Aar udgik som Følge af Frostskade. Sortsrenheden for denne Kornart er som Helhed lavere end hos Byg og Havre, da Vinterhvede er mere tilbøjelig til at udspalte afvigende Typer end de øvrige Kornarter.

Tabel 14. Oversigt over Indhold af fremmed Sort i Kornprøver i Kontrolmarkerne 1947.

Kornart	Antal Prøver med Indhold af fremmed Sort i pro Mille					
	0	0.1—1.0	1.1—10.0	10.1—100.0	100.1 og derover	forkert sortsbenævnt
Vaarhvede ...	6	14	0	0	0	1
Byg	510	1035	85	11	2	1
Havre	139	847	53	19	3	2
I alt...	655	1896	138	30	5	4

Ved Fastsættelse af Garantital for Sortsrenhed kan man derfor ikke med Rimelighed stille lige saa store Krav, naar Talen er om Vinterhvede, som naar det drejer sig om Byg eller Havre, hvilket ogsaa er kommet til Udtryk i de Regler, der ligger til Grund for den af Statsfrøkontrollen udøvede Kontrol med Sædekorn.

Af de 221 Prøver af Vinterrug var 4 ikke sortsægte, og 4 andre afveg i Udseende meget stærkt fra de Sorter, Prøverne var opgivet at tilhøre. Ingen af de 3 Prøver Vaarrug gav Anledning til Indvendinger mod Sortsægtheden.

Som det tidligere er nævnt, var 15 Prøver Ært indsendt til Ægthedsundersøgelse. 1 Prøve var ikke sortsægte, og 12 Prøver indeholdt større eller mindre Indblandinger af fremmed Sort varierende fra 0.1 til 45.5 pCt. 2 Prøver gav ikke Anledning til Bemærkninger vedrørende Sortsægtheden.

b. Rodfrugter.

Kontrolmarkerne med Rodfrugter har været beliggende paa Albertslund pr. Taastrup og Trollesminde, Hillerød.

Udsaanningen af Bederoer, Kaalroer og Gulerødder skete i Dagene fra 7. til 9. Maj, medens Turnipsprøverne først saaedes 20. Maj. Spiringen og den videre Udvikling forløb trods den tørre Sommer tilfredsstillende, saa Roerne ved Optagningstidspunktet var velegnede til Ægthedsundersøgelsen.

Nævnte Undersøgelse blev som i tidligere Aar foretaget med Bistand af Ordføreren for Statens Rodfrugtforsøg, Forstander *J. C. Lunden*, Lyngby.

Ægthedsundersøgelserne af Rodfrugter har omfattet 413 Prøver, hvoraf:

Runkelroe, Barres	47	Prøver	Fodermarvkaal	1	Prøver
Fodersukkerroe	95	do.	Turnips	40	do.
Sukkerroe	122	do.	Gulerod	26	do.
Kaalroe	82	do.			

57 af disse Prøver var Maale- og Studieprøver. Den Tendens, der i de senere Aar har gjort sig gældende blandt Landmænd til Dyrkning af mere tørstofrige Roeformer, og som har givet sig Udtryk i en betydelig Udvidelse af Arealerne med Fodersukkerroe og Sukkerroe til Foderbrug og en Formindskelse af Runkelroearrealerne, paavirker ogsaa Forholdet mellem Antallet af Prøver, der af de tre Former indsendes til Kontrol-dyrkning. Som i de nærmest foregaaende Aar er Antallet af Runkelroeprøver, der er undersøgt, ret lille i Sammenligning med Antallet af Prøver af de øvrige Bederoer.

Af de 356 indsendte Prøver af Rodfrugter blev 330 godkendt som sorts- og stammeægte uden Bemærkninger; 101 af Prøverne indeholdt dog enkelte Krydsninger eller Roer af anden Art eller Sort (under 1 pCt.).

18 Prøver indeholdt fra 1 til 5.5 pCt. fremmede Roer.

8 Prøver var, som det fremgaar af det følgende, ikke stammeægte. 2 Prøver, der var indsendt som Fodersukkerroe, Pajbjerg Korsroe, var ikke af denne Stamme, da den langt overvejende Del af Roerne i disse Prøver havde Udseende som Barres. 2 andre Prøver, der ligeledes var indsendt som Fodersukkerroe, Pajbjerg Korsroe, kunde heller ikke betegnes ved dette Navn, da ca. Halvdelen af Roerne havde Udseende som Barres, og en Del af de øvrige Roer saa ud til at være Krydsninger mellem Barres og Pajbjerg Korsroe.

1 Prøve, indsendt som Fodersukkerroe, Pajbjerg Rex IX, var Korsroe. 2 Prøver Kaalroe, der ved Indsendelsen var betegnet Bangholm Wilby, Øtofte IX, var ikke af denne Stamme. Den ene Prøve var Wilhelmsburger, og den anden Prøve var Bangholm, men af anden Stamme end den opgivne. Endelig viste 1 Prøve, indsendt som Wilhelmsburger, Trifolium IX, sig at være Bangholm.

En Opgørelse over Antallet af Prøver af Bedeformerne og af Wilhelmsburger, der indeholdt henholdsvis Krydsningsroer og Roer med violet Hoved, findes omstaaende:

	Bar- res	Foder- sukkerroe	Sukker- roe	Wilhelms- burger ¹⁾
Antal Prøver i alt	39	84	114	29
med under 1 pCt. Krydsninger	12	20	44	4
med 1 pCt. Krydsninger eller derover	4	1	1	1
pCt. Prøver med Krydsninger.....	41	25	39	17

Den Del af Prøverne, angivet i pCt., som har indeholdt Krydsninger, er for de sidste 10 Aar anført i følgende Oversigt.

	1938	1939	1940	1941	1942	1943	1944	1945	1946	1947
Barres.....	24	32	33	31	13	16	34	52	26	41
Fodersukkerroe.....	5	27	25	28	33	24	47	47	33	25
Sukkerroe	54	49	49	36	41	36	40	37	49	39
Wilhelmsburger ¹⁾	39	50	67	65	41	42	39	32	23	17

Som det fremgaar af Opstillingen har 41, 25 og 39 pCt. af Prøverne af henholdsvis Barres, Fodersukkerroe og Sukkerroe indeholdt Krydsningsroer i 1947. Tallene varierer iøvrigt en Del fra Aar til Aar.

I Wilhelmsburger er Krydsning eller Blanding med Roer med violet Hoved aftaget i de senere Aar.

c. Græsmarksplanter.

Kontrolmarkerne med Græsmarksplanter var beliggende paa Albertslund pr. Taastrup og Trollesminde, Hillerød. Prøverne, der udsaaedes i Foraaret 1946, havde i Begyndelsen gode Udviklingsbetingelser. Spiringsforholdene var gunstige baade for Prøverne saadet i og for Prøverne saadet uden Dæksæd, og Vækstbetingelserne i Eftersommeren var ligeledes udmærkede, saa Parcellerne i begge Marker havde et særdeles tilfredsstillende Udseende, før Vinteren indtraf, baade hvad Plantebestandens Tæthed og Udviklingsstadium angik.

Som bekendt blev Vinteren 1946—47 imidlertid meget streng med haard Frost og ringe Snefald. Dette i Forbindelse med den efterfølgende Tørke i Foraaret og Forsommeren skadede Plantebestanden i Parcellerne i meget høj Grad. Særlig stor Skade anrettedes i Marken paa Trollesminde, hvor de fleste Parceller af næsten alle Plantearter var i saa høj Grad skadede, at de kun i ringe Omfang kunde benyttes ved Ægthedsundersøgelserne. Ogsaa i Marken paa Albertslund var der sket betydelig Skade, men

¹⁾ I Wilhelmsburger Roer med violet Hoved.

denne var dog fortrinsvis begrænset til visse Arter eller Sorter og Stammer inden for disse, hvorfor Ægthedsundersøgelserne kunde gennemføres for de allerfleste Prøvers Vedkommende.

Der var i Kontrolmarken paa Albertslund rig Lejlighed til at iagttage de forskellige Arters, Sorters og Stammers Evne til at modstaa haard Barfrost og efterfølgende Tørke.

Af Kløverarterne var Rødkløver stærkt skadet; dette gjaldt især de tidlige Stammer, medens de halvsildige Stammer bedre havde modstaaet de ugunstige Vejrforhold. Hvidkløver var kun skadet i mindre Grad, og Alsikekløver havde kun lidt meget ringe Skade.

Vedrørende Græsarterne kan nævnes, at alle Prøver af Ital. Rajgræs var næsten totalt ødelagt. De tidlige Stammer af Alm. mindelig Rajgræs var ret stærkt skadede, en enkelt Stamme endda i meget høj Grad, hvorimod de sildige Stammer af Alm. Rajgræs havde klaret sig betydeligt bedre. Hundegræs og Eng-Svingel havde klaret sig særdeles godt, og Timothe havde klaret sig ret godt.

Sorts- og Stammeægthedsundersøgelserne af Græsmarksplanterne er som i tidligere Aar foretaget med Bistand af Ordføreren for Statens Forsøg med Græsmarksplanter, Forstander *Josef Hansen*, Tystofte.

Undersøgelserne af de Prøver, der udsaaedes i 1946, har omfattet 265 Prøver, der efter de forskellige Arter fordeler sig saaledes:

Prøver	Prøver	Prøver
Rødkløver..... 89	Alm. Rajgræs... 59	Ager-Hejre..... 1
Alsikekløver.... 8	Ital. Rajgræs ... 3	Hundegræs..... 17
Hvidkløver 49	Eng-Svingel 10	Timothe 12
Gul Rundbælg.. 3	Rød Svingel.... 2	Eng-Rapgræs ... 3
Lucerne 7	Stivbl. Svingel.. 1	Alm. Rapgræs .. 1

Af de nævnte Prøver var 75 Maale- og Studieprøver. 187 af de undersøgte Prøver af Græsmarksplanter gav ikke Anledning til Indvendinger mod Ægtheden. 2 Prøver Alm. Rajgræs afveg fra de paagældende Stammers typiske Udseende, den ene ved som Helhed at være svagere i Vækst og tidligere i Skridning end den opgivne Stamme, den anden ved at indeholde en Del Planter, der var tidligere i Skridning end den paagældende Stamme. Af Ital. Rajgræs var kun een Prøve indsendt til Undersøgelse; den var imidlertid ligesom Maaleprøverne næsten totalt ødelagt af Frost, hvorfor Ægthedsundersøgelsen ikke kunde gennemføres.

I Foraaret 1947 er der udsaaet 337 Prøver af Græsmarksplanter til Ægthedsundersøgelse. Resultatet vil foreligge i 1948.

d. H ø r.

Ægthedsundersøgelsen af Hør har i 1947 omfattet 66 Prøver, hvoraf:

Stormont Cirrus	5 Prøver	Rembrandt	2 Prøver
Stormont Gossamer	8 do.	Liral Sussex	2 do.
Hareskovgaard 5	2 do.	La Plata	2 do.
Hareskovgaard 16	4 do.	Dæhnfeldt 369	3 do.
Concurrent	32 do.	Klein Nr. 18	2 do.

Af de nævnte Prøver var 12 Maale- og Studieprøver. Resultatet af Ægthedsundersøgelsen af de 54 indsendte Prøver fremgaar af følgende Opstilling:

Antal Prøver med pro Mille afvigende Blomsterfarve eller forkert sortsbenævnt:

I alt	0,1- 1,0	1,1- 5,0	5,1- 10,0	10,1- 20,0	20,0 og derover	Største Indhold	Forkert sorts- benævnt
54	8	26	6	8	5	214,8	1

Markbesigtigelsen, som er et Led i Fremavlskontrollen, har været udført paa 40 Ejendomme, der havde et samlet Areal med kontrolleret Hør paa 157 ha.

Følgende Firmaer har faaet kontrollet større eller mindre Arealer:

- Bornholms Andels-Hørfabrik A. m. b. A., Aakirkeby.
- Andelsselskabet Grenaa og Omegns Hørskætteri, Grenaa.
- Andelsselskabet Kolding Hørfabrik, Kolding.

e. V a l m u e.

Af Valmue er undersøgt 3 Prøver hvidblomstret Valmue for Indhold af Planter med anden Blomsterfarve. De 3 Prøver indeholdt henholdsvis 12,3, 16,1 og 40,0 pCt. Planter med afvigende Blomsterfarve.

f. H a v e f r ø.

Af Havefrø har der til Ægthedsundersøgelse været udsaaet 10 Prøver af Havegulerod, hvoraf 4 var Maaleprøver. I 2 af de indsendte Prøver fandtes henholdsvis 3,0 og 4,0 pCt. afvigende Rødder.

2 Prøver svarede ikke til det opgivne Stammenavn.

Den ene af Prøverne, der var indsendt som Karot, Feonia, gav grovere og lysere Rødder end normalt for Feonia og indeholdt 9.3 pCt. Rødder af afvigende Farve. Den anden Prøve, der var indsendt som Nantes, havde lange, spidse Rødder og meget større Top end Nantes.

Endvidere var der af Havefrø indsendt en Prøve Agurk til Ægthedsundersøgelse. Kontrol dyrkningen blev foretaget ved Statens Væksthusforsøg i Lyngby i Samarbejde med Lederen af denne Institution, Forstander *T. Bacher*.

Ved Sammenligningen med forskellige Maaleprøver konstateredes, at den indsendte Prøve som Helhed svarede til det opgivne Stammenavn, men Prøven gav dog enkelte Frugter, der afveg fra den paagældende Stammes typiske Udseende.

VIII. Sædekorn, kontrolleret af Statsfrøkontrollen.

I Foraaret 1939 begyndte Statsfrøkontrollen en Kontrol med Fremavl af Sædekorn, omtalt i Statsfrøkontrollens Beretning for 1938—39.

Kontrollen sker i Henhold til »Regler for en af Statsfrøkontrollen udøvet Sædekornskontrol«. Disse Regler blev revideret i Efteraaret 1943, og der foretoges da paa Grundlag af de indvundne Erfaringer visse Ændringer, hvoraf som de væsentligste skal nævnes, at den Afstand, der fra Fremavlsmarker med Rug skal være til Marker med Rug af anden Sort, nedsattes fra 1500 m til 800 m. Endvidere ændredes Garantien for Nøgen Brand i Byg saaledes, at der efter de reviderede Regler ikke garanteres for Nøgen Brand i det plomberede Sædekorn; men dette skal være avlet i Marker, hvor der højst fandtes 1 pro Mille Nøgen Brand. Oprindeligt garanteredes der ifølge Reglerne, at Indholdet i det plomberede Sædekorn højst var 2 pro Mille Brand af begge Brandformer.

Den ovennævnte Kontrol omfatter følgende 3 Led:

- A. Undersøgelse af Udsæden til Fremavl af kontrolleret Sædekorn.
- B. Besigtigelse af Fremavlsmarkerne.
- C. Undersøgelse af den færdigbehandlede Avl.

En Prøve af Udsæden undersøges i Laboratoriet samt udsås og undersøges i Kontrolmarkerne. Den skal ved disse Undersøgelser kunne opfylde bestemte Krav m. H. t. Renhed,

Spireevne, fremmed Kornart, andet Kulturfrø samt Ukrudt og Sklerotier, fremmed Sort og Sygdomsangreb. Afgrøden af disse Udsædspartier markbesigtiges i Sommerens Løb, og kun Avlen af de Partier og Marker, der maa antages at kunne give en Vare, der kan opfylde nedenstaaende Krav, godkendes som Sædekorn.

Naar et Parti Sædekorn er færdigrenset, udtager Statsfrøkontrollen en Prøve af Partiet og plomberer dette. Under Plomben anbringes en Mærkeseddel, der er delt i 3 Felter, hvoraf det midterste er hvidt, medens det øverste og nederste er grønt. Paa Mærkesedlen findes Angivelse af Arten og Sorten, Plomberingsnummeret og Datoen for Prøveudtagningen. Endvidere angives nedenstaaende Garantier, som Sælgeren paatager sig i Henhold til Afsnit C i »Regler for en af Statsfrøkontrollen udøvet Sædekornskontrol«:

Renhed og Spireevne: Normal, d. v. s. svarende til Statsfrøkontrollens Gennemsnitstal for Tiaaret.

Fremmed Kornart: Ved Undersøgelse af 1 kg maa højst findes 1 Bygkærne i Havre eller 1 Havrekærne i Byg og 1 Rugkærne i Hvede eller 1 Hvedekærne i Rug og højst 2 Kærner af Vaarsæd i Vintersæd eller 2 Kærner af Vintersæd i Vaarsæd.

Andet Kulturfrø samt Ukrudt og Sklerotier: Ved Undersøgelse af 1 kg maa ikke findes Frø, der skønnes at forringe Varen, og ikke Sklerotier af Meldrøjer-svampen.

Fremmed Sort: Højst 3 pro Mille i Vaarsæd og højst 8 pro Mille i Hvede. For Rug gælder, at den ved Kontrol dyrkingen skal findes at være sortsægte.

Sygdomsangreb: I Hvede højst 3, i Rug og Havre højst 2 pro Mille Brand. I Byg højst 2 pro Mille Stribesygge og Dækket Brand tilsammen. Med Hensyn til Nøgen Brand i Byg garanteres ikke, men Partiet er avlet paa en Mark med højst 1 pro Mille Nøgen Brand.

Endelig oplyser Mærkesedlen, at enhver Køber af kontrolleret Sædekorn har Ret til hos Statsfrøkontrollen at faa Oplysning om Undersøgelseresultatet for et Parti, naar han sammen

med Anmodningen om denne Oplysning fremsender mindst 1 Mærkeseddel fra det paagældende Parti eller paa anden Maade godtgør, at han har købt en Del af Partiet.

Statsfrøkontrollen har i Beretningsaaet udøvet Kontrol for nedennævnte 54 Sædekornsfirmaer:

Jørgen Andersen, Maaløv.

J. Asmussens Eftf., København.

I/S C. J. Boserup, Fakse.

Dansk Foderkompagni I/S, København.

Aktieselskabet Dapco, København.

Aage Erslev, Slagelse.

Aug. Freuchen & Co., T. G. Krøyer A/S, Nakskov.

Fyens Andels-Foderstofforretning, A. m. b. A., Svendborg.

» » — , Assens Filial.

» » — , Middelfart »

» » — , Odense »

» » — , Rudkøbing »

» » — , Sønderborg »

Aktieselskabet Grenaa Korn- og Foderstofforretning, Grenaa.

Gudhjem Mølle, Gudhjem.

H. A. Hansen, Sorø.

M. Hansen's Korn- & Foderstofforretning A/S, Esbjerg.

Peder P. Hedegaard, Aktieselskab, Nørresundby.

S. M. Holst's Eftf. A/S, Aarhus.

Høyer & Rasmussen, Hørve.

Svend Høyer, Bromme Mølle, Munke-Bjergby.

J. K. Jantzen, Øster Assels, Mors.

S. P. Jensen & Co., Kalundborg.

Thomas Jensens Eftf., Asaa.

P. Johansens Eftf., København.

Arne H. Kjær, Fyns Saasæd- og Foderstof-Forretning, Odense.

Kornimporten for Als og Sundeved A/S, Augustenborg.

A/S Axel B. Lange's Korn- og Foderstofforretning, Frederikssund.

Langelandskorn A/S, Rudkøbing.

A. Leisners Eftf., Køge.

V. Lorentzen, Bubbølgaard, Ejby.

S. B. Lundbergs Maltfabrik A/S, Ebeltoft.

Sv. Madsen, Broendegaard, Nørre Aaby.

Morsø Saasæd Kompagni, Nykøbing Mors.

A/S Elias B. Muus, Kerteminde.

Elias B. Muus, Odense.

Nielsen & Smith, København.

J. P. Olsen, Svinninge.

A/S Nicolai Outzen, Haderslev.

Petersen & Jensen A/S, Svendborg.
 Anton Petersen, Præstø.
 C. F. Petersen & Søn, Køge.
 Aktieselskabet C. A. Qvade & Co., Maribo.
 A/S Randers Korn- & Foderstof-Forretning, Randers.
 Th. Rasmusens Sønner, Korsør.
 Chr. Richter, Storehedinge.
 A. Riis, Nørresundby.
 Frederik Skaaning, Maribo.
 Skive Korn- & Foderstof-Forretning, Aktieselskab, Skive.
 Wilh. Smith A/S, Næstved.
 C. M. Sørensen, Nørre Aaby.
 Harald Thomsen, Taars.
 H. Thorndal, Aalborg.
 Boy Thyssen & Søn I/S, Skærbæk.

Omfanget af Undersøgelserne vedrørende den paagældende Kontrol er i det forløbne Aar vokset betydeligt.

a. Plombering af godkendt Fremavl fra 1946.

Som det fremgaar af Aarsberetningen for 1945—46, omfattede den Markbesigtigelse, som Statsfrøkontrollen foretog i Sommeren 1946 af Fremavl, der var tilmeldt den af Statsfrøkontrollen udøvede Sædekornskontrol, et Areal paa i alt 27642,2 ha.

Paa Grundlag af Laboratorie- og Kontrolmarksundersøgelser af Udsædspartierne samt paa Grundlag af ovennævnte Markbesigtigelse godkendtes Avlen fra 20058,1 ha til Plombering som Sædekorn kontrolleret af Statsfrøkontrollen.

I Tabel 15 er det vist, hvor mange hkg der i Sæsonens Løb blev plomberet af de forskellige Sorter. Til Sammenligning er endvidere vist, hvor mange hkg der var godkendt til Plombering, idet det bemærkes, at disse Vægtmængder er beregnet paa Grundlag af Størrelsen af de godkendte Arealer, der ligeledes findes opført i Tabellen, og det Antal hkg færdigbehandlet Sædekorn, der gennemsnitligt kan forventes pr. ha. For Byg er dette sat til 29 hkg, for Havre 26 hkg, for Vinterhvede 31 hkg, for Vaarhvede 23 hkg, for Vinterrug 21 hkg og for Vaarrug 19 hkg. Endelig er i Tabellen anført i pCt., hvor stor en Del af de ifølge Beregningen godkendte Mængder der er plomberet af de enkelte Sorter.

For Byg udgør de plomberede Mængder af Sorterne Maja og Kenia langt den overvejende Part, for Havre er det Fold-Havre og Staal-Havre, for Hvede Skandia-Hvede II og Konge-

Tabel 15. Oversigt over de Mængder Sædekorn, der blev plomberet af Avl 1946 samt de Mængder, der var godkendt til Plombering.

Art og Sort	Plom-beret hkg	Godkendt til Plombering		Plomberet hkg i pCt. af beregnet godkendt hkg
		ha	hkg beregnet	
Maja-Byg	65052,5	4297,0	124613,0	52,2
Kenia-Byg	41807,0	2228,5	64626,5	64,7
Rigel-Byg	12337,5	661,0	19169,0	64,4
Freja-Byg	17461,0	870,0	25230,0	69,2
Drot-Byg	1765,5	195,0	5655,0	31,2
Ymer-Byg	2984,5	107,0	3103,0	96,2
Abed Archer-Byg	6369,0	577,5	16747,5	38,0
Eng. Archer-Byg	2665,5	241,0	6989,0	38,1
Byg i alt...	150442,5	9177,0	266133,0	56,5
Fold-Havre	38447,5	2760,0	71760,0	53,6
Ørn-Havre	10139,0	814,0	21164,0	47,9
Staal-Havre	32232,0	2591,0	67366,0	47,8
Minor-Havre	3442,5	281,0	7306,0	47,1
Opus-Havre	7169,5	550,0	14300,0	50,1
Sejr-Havre	333,5	36,7	954,2	35,0
Guldregn-Havre II	435,0	21,0	546,0	79,7
Havre i alt...	92199,0	7053,7	183396,2	50,3
Skandia-Hvede II	10512,5	1058,0	32798,0	32,1
Konge-Hvede II	9365,0	944,0	29264,0	32,0
Ideal-Hvede	2706,0	151,0	4681,0	57,3
Jubilé-Hvede	1119,5	102,0	3162,0	35,4
Eroica-Hvede	2728,0	83,5	2588,5	105,4
Gylden-Hvede II	0	9,0	279,0	0
Gylden-Hvede III	21,0	5,5	170,5	12,3
Vinterhvede i alt...	26452,0	2353,0	72943,0	36,3
Progress-Vaarhvede	651,5	45,0	1035,0	62,9
Rex-Vaarhvede	48,0	28,4	653,2	7,3
Vaarhvede i alt...	699,5	73,4	1688,2	41,4
Kortstraet Petkus-Rug...	10859,0	1024,5	21514,5	50,5
Kongs-Rug II	3860,0	359,0	7539,0	51,2
Vinterrug i alt...	14719,0	1383,5	29053,5	50,7
Petkus-Vaarrug	69,0	17,5	332,5	20,3
Korn i alt...	284581,0	20058,1	553546,4	51,4

Hvede II og for Rug Kortstraet Petkus-Rug, der er de dominerende Sorter.

I alt er der plomberet 284581 hkg, hvilket er ca. 40 pCt. mere end Aaret forud.

Regner man med en Saamængde paa gennemsnitlig 1.8 hkg pr. ha for alle Arter, kan der med det af Statsfrøkontrollen plomberede Sædekorn tilsaas 83579 ha med Byg, 51222 ha med Havre, 14696 ha med Vinterhvede og 8177 ha med Vinter-rug, hvilket svarer til henholdsvis 18,0, 15,0, 16,9 og 5,1 pCt. af Landets samlede Arealer med de paagældende Arter og Varieteter i Renbestand, saafremt der i Henhold til Statistikkens regnes med at være tilsaat henholdsvis ca. 463600, 340600, 87000 og 160000 ha.

Tilsammen udgør de af Statsfrøkontrollen plomberede 283812,5 hkg af de 4 ovennævnte Arter og Varieteter ca. 15,0 pCt. af det samlede Sædekornsforbrug af disse Arter og Varieteter i Renbestand, idet der er regnet med et samlet Sædekornsforbrug paa ca. 1900000 hkg.

Selv om der som ovenfor nævnt er en stærk Stigning i Mængden af det af Statsfrøkontrollen plomberede Sædekorn, udgør dette dog endnu kun en forholdsvis lille Del af det samlede Sædekornsforbrug; det bør dog her erindres, at en meget stor Del af det Sædekorn, der anvendes, er af den paagældende Landmands egen Avl, idet denne ofte anvendes flere Aar i Træk, hvorfor den af Statsfrøkontrollen kontrollerede Sædekornsmængde udgør en betydelig større Del af det Sædekorn, der gaar i Handelen, end de 15,0 pCt. angiver.

En Oversigt over Kvaliteten af det plomberede Sædekorn findes i Sammendrag i Tabel 16.

For Renhed er Garantitallene for Byg, Havre, Hvede og Rug, der er plomberet i Beretningsaaret, henholdsvis 99.4 — 99.6 — 99.4 og 97.3 pCt. Latituderne er 1.1 — 1.1 — 1.1 og 1.5 pCt. De tre første Renhedsklasser for hver Art omfatter de Partier, der svarer til Garantien med Latitude, medens sidste Klasse indeholder de Partier, der ikke svarer hertil, i alt 54.

Garantitallene for Spireevne er for Arterne i samme Rækkefølge 98.3 — 97.1 — 98.4 og 97.2 pCt. og de tilsvarende Latituder 3 — 4 — 3 og 4 pCt. For Spireevnen omfatter de to første Klasser under hver Art de Partier, der opfylder Garantien, hvorimod de to nederste Klasser indeholder Partierne, der ikke svarer til denne. I alt havde 177 Partier for lav Spireevne, og det ses, at forholdsvis mange af de daarligt spirende Partier var

Tabel 16. Resultaterne af Laboratorie- og Kontrolmarksundersøgelserne af 2010 Sædekornspartier af Avl 1946.

Renhed pCt.	Antal Partier	Spireevne pCt.	Antal Partier	Fremmed Kornart. Vaarsæd. Antal Kærner pr. kg.	Antal Partier	Fremmed Kornart. Vintersæd. Antal Kærner pr. kg.	Antal Partier	Fremmed Sort pro Mille	Antal Partier	Nøgen Brand pro Mille	Antal Partier	Stribesygge pro Mille	Antal Partier
982 Partier Byg													
99.5—100	703	99.0—100	656	0	689	0	834	0	244	0	109	0	909
99.0—99.4	201	95.3—98.9	246	1	227	1—2	117	0.1—1	691	0.1—1	378	0.1—1	67
98.3—98.9	59	90.0—95.2	66	2—5	64	3—5	17	1.1—3	25	1.1—2	239	1.1—2	0
under 98.3	19	under 90.0	14	over 5	2	over 5	14	over 3	16	over 2	250	over 2	0
655 Partier Havre													
99.5—100	600	99.0—100	371	0	378	0	609	0	107	0	599		
99.0—99.4	41	93.1—98.9	255	1	157	1—2	43	0.1—1	527	0.1—1	47		
98.5—98.9	8	90.0—93.0	24	2—5	98	3—5	3	1.1—3	12	1.1—2	3		
under 98.5	6	under 90.0	5	over 5	22	over 5	0	over 3	6	over 2	2		
231 Partier Vinterhvede													
99.5—100	170	99.0—100	124	0	167	0	213	0		0		0	
99.0—99.4	29	95.4—98.9	80	1—2	48	1	14	0.1—1		0.1—1		0.1—1	
98.3—98.9	15	90.0—95.3	20	3—5	13	2—5	4	1.1—8		1.1—3		1.1—3	
under 98.3	17	under 90.0	7	over 5	3	over 5	0	over 8		over 3		over 3	
134 Partier Vinterrug													
99.5—100	11	99.0—100	25	0	87	0	97			0	134		
99.0—99.4	35	93.2—98.9	67	1—2	39	1	28	Godkendt		0.1—1	0		
95.8—98.9	77	90.0—93.1	15	3—5	8	2—5	8		134	1.1—2	0		
under 95.8	11	under 90.0	24	over 5	0	over 5	1			over 2	0		
7 Partier Vaarhvede													
99.5—100	7	99.0—100	3	0	5	0	6	0	2	0	7	0	7
99.0—99.4	0	95.4—98.9	3	1	1	1—2	1	0.1—1	5	0.1—1	0	0.1—1	0
98.3—98.9	0	90.0—95.3	1	2—5	1	3—5	0	1.1—8	0	1.1—3	0	1.1—3	0
under 98.3	0	under 90.0	0	over 5	0	over 5	0	over 8	0	over 3	0	over 3	0
1 Parti Vaarug													
99.5—100	0	99.0—100	0	0	1	0	1	Godkendt		0	1		
99.0—99.4	0	93.2—98.9	0	1	0	1—2	0			0.1—1	0		
95.8—98.9	0	90.0—93.1	1	2—5	0	3—5	0		1	1.1—2	0		
under 95.8	1	under 90.0	0	over 5	0	over 5	0			over 2	0		

Vinterrug, hvilket skyldes, at denne Varietet led særlig stor Skade under det daarlige Høstvejr i Sommeren 1946.

Det synes vanskeligt at svare til de Garantier, der gælder Indhold af fremmed Kornart. I 66 Bygpartier, 120 Havrepartier, 16 Vinterhvedepartier, 1 Vaarhvedeparti og 8 Vinterrugpartier var der for stor Indblanding af fremmed Kornart af Vaarsæd. I 31 Bygpartier, 3 Havrepartier, 4 Vinterhvedepartier og 9 Vinterrugpartier var Indholdet af fremmed Kornart af Vintersæd for stort.

For fremmed Sort gælder, at 16 Bygpartier og 6 Havrepartier ikke opfyldte Kravene. Af Bygpartierne indeholdt 4 henholdsvis 10.9 — 11.8 — 13.0 og 102.0 pro Mille fremmed Sort. 3 af de 6 Havrepartier, der ikke svarede til Kravene, indeholdt henholdsvis 13.9 — 16.2 og 19.3 pro Mille fremmed Sort, og et fjerde Parti var ikke af den opgivne Sort.

Med Hensyn til Nøgen Brand i Byg garanteres ikke for det plomberede Sædekorn, men Udsæden, hvorpaa dette er avlet, maa ifølge det forannævnte ikke have indeholdt over 1 pro Mille; dog er der for det paagældende Aar dispenseret, saa Grænsen har været 1,2 pro Mille, bestemt i Kontrolmarken. En Forudsætning har dog været, at der i selve Fremavlsmarken er fundet væsentlig under 1 pro Mille.

Det fremgaar af Tabellen, at 250 af de 982 plomberede Bygpartier indeholdt over 2 pro Mille Nøgen Brand, og af disse 250 Partier havde 17 Partier et Indhold varierende fra 10.1 til 22.8 pro Mille.

Ukrudtsindholdet er ikke anført i Tabellen. Kun i forholdsvis faa Partier er der fundet Ukrudtsfrø og da oftest i ringe Mængde og af Arter, som skønnes temmelig uskadelige. Dog gælder det, at der for enkelte Firmaer, for hvem der kun er foretaget faa Plomberinger, har været ret betydelige Indblandinger af Ukrudt i de paagældende Partier. Det samme er Tilfældet med Meldrøjer i visse Firmaers Rugpartier.

De Garantital, der for Renhed, Spireevne, fremmed Sort og Sygdomsangreb er anført for Hvede og Rug, gælder baade Vinter- og Vaarformer af disse Arter. For Indhold af fremmed Kornart er Garantierne for Vaarrug og Vaarhvede derimod de samme som for Byg og Havre.

Som det tidligere er nævnt, maatte Vinterhvedeprøverne opgives paa Grund af Frostskade, hvorfor Resultater for Indhold af fremmed Sort, Stinkbrand og Støvbrand, ikke foreligger for disse. 6 Bygprøver, der ikke naaede frem til Udsaaning.

er som Følge heraf ikke undersøgt for fremmed Sort, Nøgen Brand og Stribesygge. 4 Havreprøver er ikke undersøgt for Nøgen Brand, 3 Havreprøver er ikke undersøgt for fremmed Sort, og endelig er Spiringsundersøgelsen for 3 Rugprøver udgaaet.

b. Kontrollering af Fremavlen 1947.

Til Statsfrøkontrollens Sædekornskontrol blev der i Foraaet 1947 anmeldt Fremavl af Sædekorn paa ca. 32000 ha, hvoraf 30877 ha blev besigtiget, medens Resten udgik, i det væsentlige paa Grund af Mangler ved den benyttede Udsæd.

Det nævnte Areal var belliggende paa i alt 1688 Ejendomme, som efter Landsdelene fordelte sig saaledes:

Jylland.....	407	Ejendomme	Lolland-Falster....	234	Ejendomme
Fyn m. oml. Øer..	662	do.	Bornholm	4	do.
Sjælland.....	381	do.			

Som Udsæd til disse Fremavlsarealer var benyttet 525 Partier af den kontrollerede og plomberede Avl fra 1946 og desuden 206 Partier af anden Oprindelse.

I omstaaende Oversigt er angivet Størrelsen af de Arealer, der er markbesigtiget af de enkelte Sorter. Endvidere er opført, hvor store Arealer der paa Grundlag af Undersøgelsen af Udsædspartierne samt ifølge Markbesigtigelsen er godkendt til Plombering som kontrolleret Sædekorn. Endelig er det i Procent anført, hvor stor en Del af de besigtigede Arealer, der er godkendt til Plombering.

Aarsagerne til, at Fremavlspartier i en Del Tilfælde ikke bliver godkendt, er dels Forhold vedrørende Udsæden, dels Forhold vedrørende Fremavlen. Som Oversigten viser, er der godkendt et mindre Areal af Byg i Forhold til det besigtigede Areal, end der er godkendt af de øvrige Arter. Den væsentligste Aarsag hertil er, at Aaret 1947, som det tidligere er nævnt, medførte stærke Angreb af Nøgen Bygbrand, hvilket bevirkede, at forholdsvis mangé Udsædspartier af Byg viste større Indhold af Nøgen Brand, end Sædekornsreglerne tillader for Partier, efter hvilke Avlen plomberes som kontrolleret Sædekorn.

For nogle Sorter gælder saaledes, at kun ca. Halvdelen — for Carlsberg-Byg og Balder-Byg intet — af det besigtigede Areal kunde godkendes til Plombering; dette skyldtes i overvejende Grad, at Udsædspartierne havde for højt Indhold af Nøgen Brand.

Oversigt over besigtiget Areal og godkendt Areal
af Fremavlen 1947.

Art og Sort	Besigtiget	Godkendt Areal	
	Areal ha	ha	pCt.
Maja-Byg	6865	4659	68
Kenia-Byg.....	4034	2598	64
Rigel-Byg	809	491	61
Freja Byg.....	2041	1093	54
Drot Byg.....	880	436	50
Ymer-Byg	2144	979	46
Balder-Byg	10	0	0
Lenta-Byg	447	186	42
Carlsberg-Byg.....	89	0	0
Alfa-Byg	312	222	71
Abed Archer-Byg	574	452	79
Eng. Archer-Byg.....	167	140	84
Byg i alt.....	18372	11256	61
Fold-Havre	2244	1978	88
Ørn-Havre	804	545	68
Staal-Havre.....	4945	4382	89
Minor-Havre	1118	830	74
Opus-Havre	794	462	58
Sejr-Havre	23	18	78
Guldregn-Havre II	74	61	82
Havre i alt.....	10002	8276	83
Skandia-Hvede II	185	166	90
Konge-Hvede II	49	41	84
Ideal-Hvede	50	41	82
Eroica-Hvede	599	520	87
Vinterhvede i alt.	883	768	87
Progress-Vaarihvede	202	135	67
Rex-Vaarihvede.....	38	19	50
Vaarihvede i alt...	240	154	64
Kortstraet Petkus-Rug	964	781	81
Kongs-Rug II.....	392	370	94
Staal-Rug.....	14	14	100
Vinterrug i alt....	1370	1165	85
Petkus-Vaarrug	10	10	100
Korn i alt.....	30877	21629	70

Af andre Kassationsgrunde skal som nogle af de hyppigste nævnes Indblandinger af fremmed Kornart eller af Flyve-

Havre i Fremavlsmarkerne og Overtrædelser af Bestemmelsen om kun at have een Sort af samme Art paa en Ejendom.

I alt er Fremavlen fra 21629 ha af den i Sommeren 1947 besigtigede Fremavl godkendt til Plombering; dette er en Forøgelse paa ca. 8 pCt. i Sammenligning med det godkendte Fremavlsareal fra 1946.

IX. Alfa-Byg.

I Februar Maaned 1947 udsendte Statsfrøkontrollen en ny Bygsort under Navnet Alfa-Byg. Statsfrøkontrollen arbejder ikke planmæssigt paa Fremstilling af nye Sorter af vore Kornarter, men der foretages i Forbindelse med Ægthedsundersøgelserne i Kontrolmarkerne en Del Formeringer af forskellige Typer, der findes ved Sortsundersøgelserne i Kontrolmarkerne og ved Besigtigelsen af de Fremavlsmarker med Korn, der er underkastet Statsfrøkontrollens Kontrol. Hovedformaalet med disse Formeringer er paa et større Materiale at undersøge disse Typers morfologiske Egenskaber, hvilket er af Værdi for Arbejdet vedrørende Sortsundersøgelserne af Byg.

Det er en almindelig Antagelse, at de Typer, der opstaar spontant i en Kornsort ved Mutation eller ved Krydsning i Almindelighed, er af ringere Dyrkningsværdi end Modersorten, enten ved at give mindre Kærneudbytte, ved at være sildigere i Modning og mere blødstraaet, eller paa anden Maade at savne en Del af Modersortens værdifulde Egenskaber.

For at faa et talmæssigt Udtryk for denne Antagelse, blev der i Aarene 1941 og 1942 udtaget henholdsvis 2 og 4 Formeringer af det ret betydelige Antal, man paa det Tidspunkt laa inde med. Formeringerne sendtes ifølge Aftale med Forstander Josef Hansen, Statens Forsøgsstation ved Tystofte, til Afprøvning i orienterende Forsøg, foreløbig kun paa Tystofte Forsøgsstation.

Ved Udvælgelsen var Hovedhensynet saa vidt muligt gennem de valgte Formeringer at faa et Gennemsnitsudtryk for Værdien af samtlige Formeringer. Dette Hensyn blev dog ikke lagt til Grund for Udvælgelsen af den Formering, der havde Nr. 1/40, og som senere fik Navnet Alfa-Byg. Denne Type havde ifølge gentagne Iagttagelser under Formeringen vist et saa lovende Udseende, at daværende Forsøgsleder ved Statsfrøkontrollen, Alf Hernø (nu Forstander ved Aktieselskabet Tri-foliums Forædlingsvirksomhed, Taastrupgaard), som ledede Udvælgelsen af Typerne, skønnede, at der af denne Type var

Chancer for at skabe en værdifuld Sort, hvorfor den blev udvalgt under denne Forudsætning.

Alfa-Byg stammer fra en Plante, der er fundet af Forsøgsleder Hernø under Markkontrol af en Kenia-Byg-Mark i 1937 paa Louisenborg ved Store-Heddinge. Ved nævnte Markkontrol blev der paa Louisenborg fundet en Række fra Kenia-Byg afvigende Plantetyper. Disse blev alle formerede til Linier og viste sig at være af forskellig Type. Dog afveg Hovedparten af Linierne fra Kenia-Byg i visse fælles Egenskaber, der gav sig Udtryk i, at disse Linier var længere og blødere i Straaet og sildigere end Kenia-Byg.

Alfa-Byg har noget længere Straa end Maja-Byg, men kortere end Archer-Byg. Straastivheden er lidt ringere end hos Maja-Byg, men væsentlig bedre end hos de her i Landet dyrkede Sorter af Archer-Byg. Sorten modner 3—4 Dage senere end Maja-Byg. Akset er ret langt, og Stakkene paa Inderavnerne er lange; den lille Stak paa Yderavnerne er ligeledes lang i Forhold til Kærnsens Længde.

Kraven, der findes paa Grænsen mellem Straa og Aks, er skaalformet.

Kærnen er stor, Tusindkornvægten er ca. 45,0 g, men Rumvægten er lav. Kærnen er endvidere ret kort, noget kantet, med høj og noget uregelmæssig Bugside, aaben Bugfure og langhaaret Bugstilk. Siderygnerverne er halvtandede til heltandede, gennemgaaende med 4—8 Tænder paa hver Nerve.

Alfa-Byg har deltaget i Sortsforsøgene med Byg ved Statens Forsøgsstationer i Aarene 1943—46. Endvidere i lokale Forsøg under Sorts- og Stammeudvalget i Aarene fra 1945 til 1947.

Ved Udsendelsen blev Sorten udbudt til alle Sædekornsforretninger, der har Overenskomst med Statsfrøkontrollen om Fremavl i Henhold til »Regler for en af Statsfrøkontrollen udøvet Sædekornskontrol«.

Endvidere blev Sorten udbudt til alle større Sædekornsforretninger, der ikke er tilmeldt ovennævnte Kontrol.

Da Sorten i Lighed med, hvad der ofte er Tilfældet med nye Sorter, indeholder enkelte svagt afvigende Typer, der afviger lidt med Hensyn til Højde og Tidlighed, er der paa Grundlag af Linier, udtaget i 1944, fremstillet en ny Elite, hvor disse Typer er fjernet, og hvoraf Original Stamsæd antagelig vil kunne udbydes til Saaning i 1950. Original Stamsæd af den foreliggende Formering vil derfor ikke oftere blive udbudt.

X. Prøveudtagning og Plombering.

I Statsfrøkontrollens Aarsberetning for 1943—44, Side 414—416, er der redegjort for, under hvilke Forudsætninger og paa hvilken Maade Statsfrøkontrollen paa daværende Tidspunkt paatog sig Plombering af Frø- og Kornpartier, og i Beretningen for 1944—45, Side 417 og 418, er der givet Meddelelse om nogle Ændringer heri. Fra 18. Oktober 1947 er der yderligere sket følgende Ændringer:

1) Den særlige Mærkeseddel, Formular Nr. 53, som er omtalt Side 417—18 i Beretningen for 1944—45, og som udelukkende skulde benyttes til Plombering af Partier, der skulde anvendes som Udsæd for kontrolleret Fremavl, bruges ikke mere, da det havde vist sig, at den blev benyttet ud over Forudsætningerne og derved gav Anledning til Misforstaaelser.

2) Der er indført en Mærkeseddel, Formular Nr. 54, specielt til Identitetsplombering af Korn, idet det fra mange Sider blev gjort gældende, at der ofte var Brug for en Plombering af Korn med det ene Formaal at give det paagældende Parti en sikker Identitet.

Der var i Frøkontrolkommissionen Enighed om at imødekomme Ønsket om en saadan Plombering, men man maatte lægge Vægt paa, at den paagældende Mærkeseddel ved sit Udstyr, sin Tekst og den typografiske Opsætning af denne blev udformet saaledes, at det ved første Blik maatte staa Beskueren klart, at det kun drejer sig om en Identitetsplombe, saa det udelukkes, at Mærkesedden af mindre opmærksomme Iagttagere opfattes som et Kvalitetsmærke.

Mærkesedden er fremstillet af ensfarvet, gulgraa Karton. Den er ved 2 vandrette Linier delt i 3 Felter. I det øverste af disse findes Statsfrøkontrollens Navn mellem to Kongekroner samt følgende Tekst: »Statsfrøkontrollens Plombe paa denne Sæk betyder kun, at denne Anstalt har udtaget Prøve af Partiet«. I det midterste Felt paastemples Plomberingsnummer, Dato for Plomberingen og eventuelt Sortsnavn, og i det nederste Felt er anført følgende Tekst: »Statsfrøkontrollens Plombe paa denne Sæk giver Ingen Garanti for Partiets Kvalitet og Sortsægthed«. I denne Tekst er Ordene »Ingen Garanti« meget stærkt fremhævet, saa de kan læses i en Afstand af nogle Meter.

Da det naturligvis ikke er udelukket, at et Parti, der plomberes med denne Mærkeseddel, leveres med en vis Ga-

ranti eller underkastes Undersøgelse, er det Sælgeren tilladt at forsyne Partiet med Mærkesedler, der giver Oplysning herom.

I Tabel 17 er der givet en Oversigt over Omfanget af Statsfrøkontrollens Plombering i Aaret 1. Juli 1946 til 30. Juni 1947.

Tabel 17. Oversigt over, hvor mange Partier og hvor mange Sække Statsfrøkontrollen har plomberet fra 1/7 1946—30/6 1947.

Frøart	Antal Partier	Antal Sække	Frøart	Antal Partier	Antal Sække
Havre	747	201050	Overført	3618	748082
2-rd. Byg	1229	351895	Brun Sennep	2	124
Rug	144	31289	Hør	24	4561
Hvede	290	58542	Løg	6	41
Majs	1	10	Porre	2	6
Timothe	59	5002	Rødbede	9	313
Alm. Rajgræs	123	14524	Spinat	298	10161
Ital. Rajgræs	58	7141	Hvidkaal	148	1390
Eng-Svingel	108	12650	Rødkaal	34	95
Rød Svingel	23	847	Savoykaal	30	230
Ager-Hejre	5	354	Rosenkaal	27	111
Hundegræs	66	10173	Grønkaal	25	154
Eng-Rævehale	2	14	Blomkaal	101	251
Alm. Rapgræs	46	3231	Knudekaal	10	69
Eng-Rapgræs	5	58	Fodermarvkaal	8	134
Stortop. Rapgræs	1	27	Kaal	4	16
Rødkløver	127	4875	Radis	73	1196
Hvidkløver	53	1489	Bønne	4	307
Alsikekløver	20	311	Agurk	14	63
Humle-Sneglebælg	25	2478	Græskar	1	1
Lucerne	12	896	Pastinak	1	1
Gul Rundbælg	1	19	Persille	8	72
Alm. Kællingetand	4	35	Selleri	6	8
Serradella	2	113	Skorzoner	11	206
Markært	33	2392	Dild	4	35
Vikke	3	312	Tomat	10	39
Gul Lupin	10	1314	Salat	6	20
Runkelroe	59	8179	Valmue	5	601
Fodersukkerroe	85	11713	Pralbønne	1	3
Sukkerroe	40	6247	Sølvbede	1	1
Gulerod	92	1903	Syre	2	2
Turnips	58	1508	Karse	1	1
Kaalroe	60	3669	Rabarber	1	1
Spergel	1	30	Lathyrus	1	4
Gul Sennep	26	3792			
Overføres	3618	748082	I alt	4496	768299

Taget som Helhed er denne Side af Statsfrøkontrollens Virksomhed igen i dette Beretningsaar steget meget betydeligt, idet der i alt er plomberet 768 299 Sække mod 635 504 Sække i Fjor, altsaa en Stigning paa 132 795 Sække. Aarsagen her- til er at søge i den fortsatte Fremgang i Kontrollen med Sæde- korn, idet der alene af Korn er plomberet 136 430 Sække mere end i Fjor, saaledes at Plombering af alt Frø tilsammen udviser en lille Tilbagegang paa ca. 4000 Sække, et samlet Resultat, som dækker over Fremgang for nogle og Tilbage- gang for andre Arter. For Timothe er der en stor Fremgang fra 558 Sække i Fjor til 5002 i Aar, medens der er Tilbage- gang for Rajgræsserne og Alm. Rapgræs og Balance for Hunde- græs og Eng-Svingel. Af Bederoe-frø er der plomberet meget nær det samme Antal Sække som i Fjor, men der er stor For- skydning inden for Gruppen, idet der er plomberet flere Sække Runkelroe- og Fodersukkerroefrø, men færre Sække af Suk- kerroefrø. For mange Havefrøarter er der en Fremgang; det gælder navnlig Spinat og Radis, hvoraf der i Aar er plomberet henholdsvis 10 161 og 1196 Sække mod henholdsvis 3892 og 417 i Fjor.

Der er ialt plomberet 4496 Partier i Aar mod 3589 i Fjor.

For Statsfrøkontrollen fungerer for Tiden (Januar 1948) nedennævnte Prøveudtagere, opført alfabetisk efter Byerne in- den for de enkelte Landsdele.

Jylland:

Aabenraa.	Konsulent <i>Johs Pedersen</i> , Frydendal 4, Aabenraa.
Aalborg.	Landbrugskandidat <i>Ebbe Troelsen</i> , Nørre Tranders, Aalborg.
Aarhus.	Landbrugskandidat <i>G. Blichert</i> , Søvej 1, Brabrand.
Asaa.	Stationsmester <i>Ingolf Christensen</i> , Asaa.
Ebeltoft.	Statsautor. Vejer og Maaler <i>K. Helgren-Jensen</i> , Ebeltoft.
Grenaa.	Kontrollør <i>Anders Hviid</i> , Nytorv, Grenaa.
Haderslev.	Konsulent <i>Fr. Nielsen</i> , Haderslev.
Hjørring.	Overassistent <i>A. F. Faurschou</i> , Hjørring.
Hobro.	<i>Chr. Gjermandsen</i> , Hobro.
Holstebro.	Konsulent <i>P. O. Overgaard</i> , Holstebro.
Horsens.	Kgl. Vejer & Maaler <i>A. Ballisager</i> , Stensballe, Horsens.
Kolding.	Landbrugskandidat <i>C. A. Knudsen</i> , Home, Skærbæk, Fredericia.
Nykøbing J.	Statsautor. Vejer & Maaler <i>Marius Sørensen</i> , Nykøbing J.
Odder.	Statsautor. Vejer og Maaler <i>Augustinus Jensen</i> , Odder.
Randers.	Tapethandler <i>Chr. Welling</i> , Brødregade 19, Randers.
Skanderborg.	Trafikkontrollør <i>M. P. Madsen</i> , D.S.B., Skanderborg.

Skive.	Fhv. Gaardejer <i>Holger Grønning</i> , Sjællandsgade 1, Skive.
Skærbæk.	Konsulent <i>Vald. Johnsen</i> , Skærbæk.
Sønderborg.	<i>Holger Godsted</i> , Spang, Sønderborg.
Vejen.	Assistent <i>H. Agergaard</i> , Askov, Vejen.

Fyn med tilliggende Øer:

Assens.	Konsulent <i>P. M. Dreisler</i> , Ebberup.
Middelfart.	Konsulent <i>J. Vang</i> , Ejby.
Odense.	Forpagter <i>Knud Jespersen</i> , Oehlenschlægersvej 34, Odense.
do.	Assistent <i>Andreas Christensen</i> , Vindegade 72, Odense.
do.	Kontrollør <i>A. Iversen</i> , Baumgartensvej 42, Odense.
Svendborg.	Overassistent <i>P. O. Larsen</i> , Jernbanestationen, Svendborg.
do.	Overassistent <i>N. R. Jørgensen</i> , Jernbanestationen, Svendborg.
do.	Skyldraadsformand <i>Georg Rasmussen</i> , »Skovly«, Svendborg.
Rudkøbing.	Kgl. Vejer & Maaler <i>J. Barenkob Jensen</i> , Rudkøbing.

Lolland-Falster og Møn:

Eskildstrup.	Portør <i>P. Petersen</i> , Eskildstrup.
Maribo.	Statsautor. Vejer og Maaler <i>Gunnar Frandsen</i> , Skimminge 56, Maribo.
Nakskov.	Proprietær <i>Henrik Olesen</i> , Rødbyvej 76, Nakskov.
Nykøbing F.	Gaardejer <i>Johannes Skov</i> , Bangsebro, Tingsted.

Sjælland:

Fakse.	Assurandør <i>Carl Meding</i> , Fakse.
Glostrup.	Fhv. Mejeriejer <i>I. C. Mølgaard</i> , Solvangsvej 23, Glostrup.
Herfølge.	Inkassator <i>Olaf Peiter</i> , Herfølge.
Holbæk.	Rentier <i>Ejner Hansen</i> , Skolegade 2 A, Holbæk.
Kalundborg.	Trafikassistent <i>Harry J. Kristensen</i> , Cordilgade 46, Kalundborg.
København.	Landbrugskandidat <i>R. v. d. Hude</i> , Statsfrøkontrollen.
do.	Landbrugskandidat <i>Chr. P. Lysgaard</i> , Statsfrøkontrollen.
do.	Landbrugskandidat <i>A. Mølgaard Poulsen</i> , Statsfrøkontrollen.
Køge.	Overtoldbetjent <i>Povl H. Lond</i> , Torvet 21, Køge.
Næstved.	Salgsleder <i>Oluf Andersen</i> , Nordre Farimagsvvej 4, Næstved.
Præstø.	Kgl. Vejer & Maaler <i>Kaj Møller</i> , Præstø.
Roskilde.	Kaptajn <i>C. Streibig</i> , »Firkløveret«, Københavnsvej, Roskilde.
Skælskør.	Konsulent <i>H. Wraae-Jensen</i> , Skælskør.
Slagelse.	Konsulent <i>Martin Olsen</i> , Slagelse.
Sorø.	Konsulent <i>O. Møller-Larsen</i> , Ringstedvej 23, Sorø.

Bornholm:

Gudhjem.	Toldassistent <i>Dam Johansen</i> , Toldkontoret, Gudhjem.
Rønne.	Stationsforstander <i>A. C. Langberg</i> , Rønne.

XI. Bitre Frø i Prøver af bitterstoffattig Lupin.

I Aarene siden 1939 har Statsfrøkontrollen hvert Aar undersøgt et større eller mindre Antal Prøver af Lupiner, der var angivet som Sødlupin, bitterstoffri eller bitterstoffattig Lupin o.l., for Indhold af bitre Frø, og der er i Aarsberetningerne givet en Oversigt over Resultaterne.

Dette Materiale er i Beretningsaaret suppleret med Undersøgelser dels af 154 Prøver, som er indsendt med Anmodning om en saadan Undersøgelse, dels med Prøver af Partier solgt under den selvvirkende Kontrol i 1946 og 1947, henholdsvis 129 og 176 Prøver.

I Tabel 18 er der redegjort for Resultaterne for hver især af disse 3 Grupper og for alle Prøver under eet.

Tabel 18.
Indhold af bitre Frø i Prøver af bitterstoffattig Gul Lupin.

pCt. bitre Frø	Indsendte Prøver 1946—47		Prøver fra den selvv. Kontrol 1946		Prøver fra den selvv. Kontrol 1947		Prøver i alt	
	Antal Prøver	Antal Prøver i pCt.	Antal Prøver	Antal Prøver i pCt.	Antal Prøver	Antal Prøver i pCt.	Antal Prøver	Antal Prøver i pCt.
0.0—0.9	64	41.6	2	1.6	19	10.9	85	18.6
1.0—1.9	40	26.0	9	7.0	39	22.4	88	19.3
2.0—2.9	16	10.4	13	10.1	26	14.9	55	12.0
3.0—3.9	6	3.9	26	20.1	21	12.1	53	11.6
4.0—4.9	5	3.2	26	20.1	12	6.9	43	9.4
5.0—5.9	4	2.6	28	21.7	22	12.6	54	11.8
6.0—6.9	1	0.6	11	8.5	15	8.6	27	5.9
7.0—7.9	3	2.0	7	5.4	1	0.6	11	2.4
8.0—8.9	4	2.6	5	3.9	6	3.5	15	3.3
9.0—9.9	1	0.6	1	0.8	11	6.3	13	2.9
10.0—19.9	5	3.3	1	0.8	1	0.6	7	1.5
20.0—29.9	3	2.0			1	0.6	4	0.9
30.0—39.9	1	0.6					1	0.2
40.0—49.9								
50.0—59.9								
60.0—69.9	1	0.6					1	0.2
I alt	154	100.0	129	100.0	174	100.0	457	100.0

Ved en Sammenligning af Efteranalyserne for 1946 og 1947 er det paafaldende, at der i 1946 er langt færre Prøver med lavt Indhold af bitre Frø end i 1947. Det skal i denne

Forbindelse oplyses, at Prøverne af de af Fællesforeningen f. D. B. under den selvvirkende Kontrol solgte Partier ikke indgaar i Undersøgelsen for 1946, fordi disse ca. 50 Prøver var tilbageleveret F. D. B. til Brug ved lignende Undersøgelser. Det er os meddelt, at disse Prøver ikke er undersøgt enkeltvis, men at alle Prøver, udtaget af samme Parti, blev sammenblandet, saa der kun var een Prøve af hvert af de 9 Partier, det drejede sig om. Disse 9 Prøver forholdt sig med Hensyn til Indhold af bitre Frø saaledes: 2 Prøver med 0.8 pCt., 3 med 1.0, 1 med 1.5 og 3 med 1.8 pCt.

I Aarenes Løb er der i alt ved Statsfrøkontrollen undersøgt 2345 Lupinprøver for Indhold af bitre Frø. I nedenstaaende Tabel 19 er givet en Oversigt over samtlige undersøgte Prøver, idet man for hvert Aar har opsummeret, hvor mange Procent af Prøverne der laa inden for de i forreste Rubrik angivne Grænser for det procentiske Indhold af bitre Frø.

Tabel 19.

Indhold af bitre Frø i Prøver af bitterstoffattig Gul Lupin.

pCt. bitre Frø	1939 —40	1940 —41	1941 —42	1942 —43	1943 —44	1944 —45	1945 —46	1946 —47	1939 —47
Tilo. med 0.9	18.6	4.4	16.2	9.5	1.5	4.7	11.4	18.6	11.8
» » » 1.9	47.4	20.9	38.4	23.4	7.4	9.7	27.1	37.9	28.1
» » » 2.9	70.6	46.8	55.3	37.3	23.9	19.4	38.5	49.9	43.3
» » » 3.9	86.4	67.7	66.1	53.1	43.0	27.0	48.8	61.5	56.0
» » » 4.9	89.2	76.6	72.0	65.8	58.4	44.6	61.7	70.9	66.5
» » » 5.9	92.0	77.9	78.3	74.7	68.0	59.0	70.3	82.7	75.1
» » » 6.9	94.3	82.9	82.9	81.1	75.0	69.8	78.3	88.6	81.5
» » » 7.9	96.0	83.5	87.7	82.4	80.1	82.0	85.5	91.0	86.4
» » » 8.9	98.3	85.4	90.1	86.8	84.9	86.0	89.5	94.3	89.8
» » » 9.9		86.7	91.7	91.2	88.9	89.2	92.1	97.2	92.3
» » » 19.9	99.4	99.4	97.8	98.8	97.0	96.4	97.5	98.7	97.9
» » » 29.9		100.0	98.8	99.4	98.3	98.2	98.6	99.6	99.0
» » » 39.9	100.0		99.0	100.0	99.2	98.9		99.8	99.3
» » » 49.9			99.2		99.6	99.6			99.5
» » » 59.9			99.4		100.0	100.0	99.7		99.8
» » » 69.9							100.0	100.0	99.9
» » » 79.9			99.6						99.9
» » » 89.9									
» » » 99.9			100.0						100.0
Antal Prøver undersøgt...	177	158	495	158	272	278	350	457	2345

Ved en Sammenligning mellem Aarene maa det tages i Betragtning, at der i Sæsonen 1941—42 af Statsfrøkontrollen

blev udsendt Opfordring til at sende Prøver af bitterstoffattige Lupiner af dansk Høst til gratis Undersøgelse. Af saadanne i Henhold til Opfordringen indsendte Prøver var der undersøgt 177, hvoriblandt der viste sig at være forholdsvis mange Prøver med et højt Indhold af bitre Frø, hvorfor Tallene for 1941—42 ikke uden videre kan sammenlignes med Tallene for de andre Aar.

Det ses iøvrigt, at Antallet af Prøver med lavt Indhold af bitre Frø — f. Eks. under 4 pCt. saadanne Frø — har været aftagende i Aarene 1939—40 til 1944—45, men at der i de sidste 2 Aar, 1945—46 og 1946—47, igen er et stigende Antal Prøver, der kun indeholder faa Procent bitre Frø. Muligvis skal Forklaringen herpaa i hvert Fald delvis søges i, at der i de senere Aar indgaar en Del Prøver af den hvidfrøede Form af Gul Sød-lupin (Weiko) i Undersøgelserne. 45 hvidfrøede Prøver blandt Efteranalyserne 1947 havde alle under 3 pCt. bitre Frø, medens kun 30 pCt. af Prøverne med spættede Frø laa under denne Grænse.

XII. Statsfrøkontrollens

Regnskab fra 1. April 1946 til 31. Marts 1947.

	Indtægter:	Kr.
Analyser		393.300,79
Kontroldyrkning		62.677,50
Prøveudtagning, Markbesigtigelse m. m.		175.057,93
Andre Indtægter		27.334,66
Tilskud fra Statskassen		366.546,21
	Ialt	<u>1.024.917,09</u>

	Udgifter:	Kr.
Lønninger og Honorarer		653.439,78
Bygningsudgifter og Skatter		48.769,61
Brændsel, Belysning, Rengøring m. m.		29.262,90
Anskaffelse og Vedligeholdelse af Inventar		19.078,48
Porto, Fragt, Telefon etc.		11.512,89
Trykningsudgifter		468,00
Forskelligt Materiel m. m.		29.954,26
Frøkontrolkommissionens Møder		1.686,94
Rejser og Repræsentation		2.210,27
Bidrag til Den internationale Frøkontrollassociation		386,80
Kontroldyrkning		83.272,62
Prøveudtagning, Markbesigtigelse m. m.		144.874,54
	Ialt	<u>1.024.917,09</u>

Indtægten for Analyser har været 393.300,79 Kr., hvilket er 48.897,72 Kr. mere end Aaret forud, en Stigning, der dels maa tilskrives Forhøjelse af Analysetaksterne fra 1. August 1946, dels Forøgelse af Arbejdet.

Indtægten for Kontrol dyrkning udgør 62.677,50 Kr. eller 9.085,40 Kr. mere end Aaret forud.

For Prøveudtagning, Markbesigtigelse m. m. er indgaaet 175.057,93 Kr., hvilket er 38.094,03 Kr. mere end i 1945—46. I begge de to sidstnævnte Tilfælde skyldes Stigningen stærk Forøgelse af Arbejdet paa bemeldte Omraader.

Udgiften er samtidig steget stærkt og har udgjort 1.024.917,09 Kr., d.v.s. 245.041,77 Kr. mere end Aaret før, hvilket skyldes Lønstigninger, forøget Arbejde og Overbygning af to Altaner til Udvidelse af Statsfrøkontrollens Arbejdslokaler samt Anskaffelse af Inventar til disse. Kun Udgifterne til Trykning (468,00 Kr.) og Afholdelse af Frøkontrolkommissionens Møder (1.686,94 Kr.) er lavere end i 1945—46.

Statens Tilskud til Driften blev i Aaret 1946—47 366.546,21 Kr., hvilket er 137.690,97 Kr. mere end det foregaaende Aar.

I Oversigten er følgende Beløb, der ikke kommer til Udbetaling, men i Statsregnskabet opføres som Statstilskud, ikke medregnet:

Tjenestemændenes Bidrag til Pensionsfonden	11.593,65 Kr.
Statsskassens Bidrag til Pensionsfonden	15.362,56 »
Forrentning og Afskrivning af Statsfrøkontrollens Bygning og Inventar	15.032,00 »

Summary.

Report from the Danish State Seed Testing Station for the 76th Working Year from the 1st July 1946—30th June 1947.

Chapter I gives some general information of the work and Chapter II of the composition of the Seed Testing Board and certain changes among the staff.

Chapter III shows that in 1946—47 a total of 52185 samples were tested, i. e. 5025 samples less than the previous year. The samples may be divided into the following groups: 8568 of cereals, 12340 af grass seed, 16077 of leguminous seed, 6181 of

roots, 688 seed mixtures, 4759 of horticultural seed, 168 of forest seed and 3396 other samples, among which 1939 of Flax seed and 1016 of White Mustard.

Tables 1 and 2 of Chapter IV show the average figures of the Danish State Seed Testing Station for agricultural seed tested during the decade 1937—47 and the year 1946—47 respectively; these figures refer to tests of samples originating from seed lots ready for sowing. The figures are recorded under the following headings: (1) Number of samples tested, (2) 1000-grain weight, (3) Pure seed %, (4) Inert matter %, (5) Extraneous crop seeds %, (6) Weed seed %, (7) Germinating speed %, (8) Germinating capacity %, (9) Pure germinating seed %. In Table 3 the average figures for germinating speed and capacity of some vegetable seed species for the years 1937—47 and 1946—47 respectively are given.

Chapter V deals with attacks by different parasitic animals and micro-organisms established by the laboratory examination of the samples.

Chapter VI deals with the Automatic Control which is conducted on the basis of a voluntary agreement between the Seed Testing Station and the firms, according to which the latter are bound to give guarantees for purity and germinating capacity as well as weed seed content of their total retail sale of agricultural seed, with a few less important exceptions however.

The samples are secured by agents of the Station who draw samples in the store-houses of the controlled firms from the sealed deliveries ready for dispatch to the purchasers. If the average figures for the samples tested of a lot do not come up to the guarantees, all purchasers of this lot will receive compensation according to the State Seed Testing Station's Regulations and it is controlled by that Station whether the compensation is paid. The expenses connected with the control are paid by the firms.

Table 4 shows how the controlled seed compares partly with the guarantee figures and partly with the afore-mentioned averages for 1946—47. The first column shows the number of samples tested, column 2 the percentage of the seed delivered, which did not correspond to the purity and germinating capacity guaranteed and column 3 the percentage which did not come up to the average figures. The other columns show the further details in this respect. Tables 6 and 7 give a survey of the distri-

bution of the consumption of the different species, varieties and strains.

The 40 firms controlled have sold a total of 10310285 kgs. seed i. e. above 70 % of the quantity used for sowing in Denmark, and the controlled quantity may be grouped as follows: 2948551 kgs. clover seed, 2969642 kgs. grass seed, 614573 kgs. seed mixtures, 2521887 kgs. root seed and 1255632 kgs. of other agricultural seeds.

Chapter VII treats of examinations of the genuineness of variety and strain as well as attacks by diseases. These examinations were carried out partly in the laboratory and partly in the field where the plants were observed. In the year under consideration this control cultivation comprised 4777 samples sown on an area of 30,7 hectares.

In Chapter VIII mention is made of a control with reproduction of seed cereals, which was commenced in 1939 and year by year has increased considerably.

The Danish State Seed Testing Station draws samples from the lots used for sowing in the controlled reproduction and examines these samples both in the laboratories and the control fields where they are sown, and further the fields with the resulting crops are inspected and finally the Station draws samples from the ready-treated lots from these fields and provides the recognized ones with its seal and a special certificate. Samples from the controlled lots are examined in the laboratory as well as in the control fields and at last a survey of the sealed lots recording the quality of each individual lot is printed, and the seller has to send a copy of this survey to all buyers of controlled seed cereals.

Table 15 shows the quantities of the various species and varieties of the 1946 crop, which have been sealed, and Table 16 the quality of the sealed lots. In 1947 30877 ha were under control, of which 21629 ha were recognized. The distribution according to species and variety will appear from the survey on p.

Chapter IX treats of a new barley variety, "Alfa-Byg", raised by the Danish State Seed Testing Station and brought into the market in the spring of 1947.

Table 17 of Chapter X contains a record of the numbers of lots and bags sealed by the Station during the past year; these figures amount to 4496 and 768299 respectively.

Chapter XI deals with the estimation of bitter seeds in samples received as alkaloidless Lupines. Table 18 shows the results of the examinations of the samples made in 1946—47, and Table 19 gives a survey of the occurrence of bitter seeds in samples examined during the years 1939—47.

Chapter XII gives a survey of the income and the expenditure of the Station during the year 1946—47.